

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Leshon ḥakhamim

Mondshain, Zelig Tsevi

Lemberg, 605 = 1866

המכחהו הרותה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9513

התורה והחכמה

מבקשי ה' יבינו כל
(משלי י')

רבים וכן שלמים גדולים חקרי לב, ושלומי אנוני ישראל חכמי עמנו זכרונם
לצרכה נלח כצר הראו לדעה צקפריהם המסולאים נופז כי התורה והחכמה אחזי
יד תלכנה, את זה לעומת זה עשה אלהים, זאת התורה עורסה לנו קהלת יעקב,
אמרותיה אמרות טהורות כסף טהור מזוקק טבעתים, חלצה עמודיה טבעה חכמות,
דרשו ועל ספר ה' כלם כלולות זה אחת וזהה לא נעדרה, ולחכמה רצתי יתוון
עולותיה ואותיותיה עם נקודות הכסף, וה' וקור החכמה יהצ חכמתה לחכינין
לדורשו ומצקסי פניו, צעצרים לפניהם כל עוצו אשר לפן צחורתו המדרסת
לארבעה פנים הכרמזים צולת "פרדס" אשר דברתי מהם צראש דבר ומקפרי זה.
ואת אשר יחין חוכן הדעת צאורה יראה אור צהיר צחקקים. אמנם זאת התורה
הפתח אולרה הטוב רק להמעמיקים עלה לירד לעונקת דבריה, להנין קודה
ליראיו. אולם לא תתודע להחכמים צעיניהם ולהמתרשלים אשר לא ידרקוה
צבל לצנס. וגם לא נמלאת להועי רוח אשר יאמינו צהצלים הרצה, ולאשר אין
חלק לגו צציה. ולא כדרסת היא לחלה אשר צקוא נתעו ללכה אחר כוצים
ומראה עינים, והן לא תסכן צנפט פחועות. (חכמה שלמה) וכן כאשר אומר
הרמזים צהקדמות זרעים: טהאדם כטיה" רודף תאות ומגזיר המורגשות על
המושכלות ומעצדי טכלו לתאותיו עד יחזור כצתמה אשר לא תלייר לנפטה חלא
האכילה והטתיה והתטניט אז לא יתודע הכח האלהי רולה לומר הטכל. רק לצרי
לצב אשר לא נטאו לקוא נפטס תראה את כל ציה נכותה כי יצואו לראות כל
כצודה פכימה. אשר על זאת יתפלל כל חקיד לצוא צקוד ה' כאשר טפך טיה אש
אלהים: למנות ימינו כן הודע וכציה לצב חכמה, ומנעים זמירות חלה את פני
ה' גל עיני ואציעה נפלאות נחורתך, גם חכמו הפלה לחל חי האר עינינו
צתורתך. ואך כקילים יטכאו דעת, וחקרי לב חכמים צעיניהם אשר לא עעלו
צתורה ולא לקחו חכמה למטען למו, לא יחפזו לטעום מעסיק דצקה, ומכופת
לופים אשר תחת לטונה. כאשר אער המורה הגדול כור העהור הרצ הרמזים
זל"ל. צפתיחת המורה: "כי חלה המצולצלים טמוחם מוחם צדיעות טאינס
אמיתיות ויחטבו טהם צעלי עיון ואין דיעה להם כלל צדבר טיקרא חכמה על דרך
האמת, המה יצחו ומעיני חכמה כאלה. כדרקס כי לא דבר ריק הוא נכס,
אמר ר' ינאי כי לא דבר ריק הוא נכס, ואם הוא ריק נכס טאין אדם יגיעים.
(ירושלמי טפ"ק דפיאה) והנה אמנם כן הוא והתצאר מהנסיין ואשר חכמים יבדו
טדברי תורה טצכתצ ודברי תורה טצע"פ יצנו לאמיתם רק על ידי קפרי גדולי
חכמי

חכמי עמנו אשר זיכרו היטיב דבריהם המשיצים נפש על פי חוקי ומשפטי החכמה
 התמימה . לבן חכמים חזיע דעה , וכזונו לחם חכמי חרקים יפתחו חרות ומשלי
 החורה התמימה אשר כחפוחי זה צמסכיות כקף דבריה דבר דבור על אפנו .
 כי כמו זה הפוח טל זה , אשר הרב המורה צפתיחה הזכרת , אשר כסוהו
 צמכצת כקף דקת העינים וואד , וכפיראה ורחוק או וצלתי החזונות , יחסוצ
 הרואה צו טהוא הפוח כקף , וכסיסחכל איש חד הראות הסחכלות עוצה , יתצאר
 לו מה שצחוכו וידע טהוא זה , וכן הס ומשלי הנציאים ע"ה , כגליהס חכמה
 מועילה דדברים רבים , וחוכס חכמה מועלת צהאונת האונת . וכן כל מלה
 שצממשלי הנציאים והחכמים יט לו ענין , וצפרטוח דברי החורה אף אמרו אין
 מקרא יולא מידי פטיעו , צכל זאת טראו לדעת כי מלותיה ואותיותיה ונקודותיה
 מרמזין על משפטים ישרים וחקים טוצים למודי מוסר השכל , כאמרו מי איכא
 מידי דכתיבי צכתוצים דלא רמיזי צאורייהא (תענית פ"ח) ודמו דברי תורה לאש
 כדרקס הלא כה דברי כאש נאום ה' וכפטיש יפולץ סלע . (ירמיה כג) מה
 הפטיש הזה ותחלק הסלע על ידו לכמה כילולות כן כל מקרא נחפרט לכמה
 טעמים (סנהדרין ל"ד) לכן מוצארי דברי הנציאים רבים הנה ואופני הביאורים
 שונים , ועל כתי קודט צכלל כאמר דדברי העקדה : צהס יטהלל החכס צחכמתו .
 והמקוצל צקצלתו וכו' . לכן אמר הרמז"ס צפתיחה הזכרת : "דע כי מפתח
 הצנת כל מה טאמורהו הנציאים ז"ל וידיעת אונתו היא הצנת המשלים
 וענייניט ופירוט מלותיהס , וכצר ידיעת אמרו וציד הנציאים אדונה , וידיעת
 אמרו חוד חידה ומטול ומשל , וכצר ידיעת מה טפתח צו טלמה להצין ומשל
 ומלילה דברי חכמים וחידותם" . ועל דבר לטון חכמים צמדרשים
 ואגרות המדרשים צמשל ומקרי תורה , הוא החכמה , הוסיף לאמר : "וראינו עוד
 שהדרשות ההס אס יעיין צס סכל מה מון הרצנים לא יקשה עליו
 מלומה מהס , כי לא ירחיק הסכל הנמחר הערוס מן ידיעת טצעי המליחות
 הנמנעות" . ציוחד הקתיירו החכמים דבריהס דצרט מועטקה צראקית או מועקה
 מרכזה , אשר זה לטון הרמז"ס צמאמרו המוצא . "וזכרנו צהס טועטה
 צראקית הוא חכמה הטצע , ומעטה מרכזה הוא
 חכמה אלהית , וצארכו אמרס ולא צמרכזה ציחיד אלא אס כן ה"י חכס
 ומצין מדעתו מוסרין לו ראשי פרקים . וכצר ידיעת אמרס ז"ל ולא צמעקה
 צראקית צטנים , ואילו צאר טוס אדם הענייניס ההס כלס צספר יה"י כאלו
 דרטס לאלפים ומצני אדם . ודברו צהס רז"ל צחדות ומשלים להוטף אחרי דרך
 ספרי הקודט צעצור טהס (למודי חכמה הטצע) ענייניס ציניהס וצין החכמה
 האלהית קורצה גדולה . ולא טחסוצ טהקודות העלמות ההס ידעות עד טכליחס
 ואחריהס לאחד מוננו , לא כן , אצל פעס יולץ לנו האונת עד טכחשצהו יוס .
 ואח"כ יעלימותו הטצעים והמנהגים עד טכסוצ צליל חסוך קרוב למה טהיינו
 חחלה , ונה"י כתי טיצרק עליו הצרק פעס אחר פעס , צמעט הפרט ציניהס .
 עד כאלו הוא צאר טדירי לא יסור , ויסוצ הלילה אללו כיוס , וזאת היא מדרבת

גדול הכזיאים, אשר כאמר לו, ואחתה פה עמוד עמדי, וכאמר זו כי קרן
 אור פניו. ובתוך הספר ח"א פ"ע אומר: והסתכל איך אלו העינים המופלאים
 האמיתיים אשר אליהם הגיע עיון המעולים שבפילוסופים ופוזרים במדרשות
 וכשיעין בהם האיש החכם שאינו מודה על האמת בתחלת עיון ישחק מהם למה
 שיראה בפסוטיהם ומהצב מלמדת העליאות, ועלה זה (וקצת זה) דברם נחידות
 באלו העינים לזרותם מהצנת המון. ועל הכזעים מדעת אשר יקבלו
 דברי האגדות הזרות כפי הנראה בהסקפה ראשונה ולא יחשבו בהם שום כונה
 נסתרת אומר הרב בפרק חלק: מה שראיתי הם ומאמינים איתם על פסועם
 ואין סוצרים בהם פירוש נסתר בקום פנים והתנגעות הם אללם מחויבות
 המליאות, אומנם עושים כן לפי שלא הצינו החכמה והם רחוקים מן השלמות
 כדי שיתעוררו ואליהם ולא מלאו מעורר שיעורר אותם, סוצרין שלא כיומו
 החכמים ז"ל בכל דבריהם הישרים והמתוקנים אלא מה שהצינו לפי דעתם מהם
 וקהם על פסועם. ואצ"פ שהנראה מקלת דבריהם יש בהם מן הדעה והרחיק
 מן השכל וזה הכת עניית הדעת יש להלעער עליהם לסכלותם לפי שהם ומכרין
 ונאקשין החכמים לפי דעתם והם נאפילים אותם בתכלית השפלות. והנה
 כראה אף אשר הזהירו חכמים רבים נאכשי אנוכיתו מלקבל דברים כאלה על
 פסועם בכל זאת נאלאו בנו רבים שהמה מלומדי תורה ויראי תלום, אולם נאשר
 לא למדו חכמות ונעדריס מידיעות העולם, לכן יוליאו נאפט מעוקל דדברי חז"ל
 והציאם הצנתם את האגדות והמדרשות ע"פ פסוטיהם להצוות החכמים והחכמות
 ולהאמין בהצלי קוא ככספים קדים ורמות. ביוחד כתפטמה האמונה בהצלים כאלה
 צין אכשי המעון ארץ פולין. כאשר אומר צעל מעטת טוביה: אין לך ארץ
 שעוסקין דדברי כספים קדים ורמות קניעות והצצעות כארץ פולין ובקזלם אל
 החד כדודי, והציאם לזה נאחר שנאלאו בתלמוד נאמרים רבים יורו בהסקפה
 ראשונה על מליאות כמו אלמלא כתכה רשות לעין לראות אין כל צריה יכולה
 לעמוד מפני המזיקין (צרכות ו') (נדע למציעים בכלי המחזה כי כל האויר מלא
 מרמשים ותולעים ועופפים. וגם צטפז מים רמץ אין נאספר ואלמלא כתכה רשות
 לעין לראות בעלה כפס האדם נאכל ומסתה) וכן אין נכנסין לחירצה מפני
 המפילת ומפני המזיקין (צרכות ג') (לכל יפלו עליו אצני קיר מופלות.
 וישכנו טס צריות מזיקות. והאויר לא מנוהרה) ונאטכה אצות פ"ד וי"א אף
 המזיקים אומר הרב צרעטורה אלו הקדים שלאחר קצרה הקצ"ה אדם וחיה היה
 מתעסק בצריאות, וכצרה רוחותיהן לא הספיק לצרה גופיתן עד שקרש היום
 וכצרה רוחות צלא גוף. ומדוע יספרו צני אדם כי ראו אותם בתמונת גשמי?
 הנה לקח זאת מהתלמוד ומדרש שאמרו ג"כ ספרים ורבים. והנה גם צזה
 הסתירו דבר חכמה ותמה על הרמזים ז"ל שלא דבר נאומה מזה בפירוש המעטת
 רק על הנאמר עשרה דברים נצראו צין השאקות, רמז דדברים מצטים חכמה
 כצבנה בכלל. וצעל מדרש שמואל מציא ג"כ טס פירושים טובים תמלאם טס.
 ומציא דעת הרמ"א צענין י"א אף המזיקין. ומדע כי בכל מקום שאמרו י"א אין

דעת כל החכמים כוחה וזה , כי יש מהירות הרבה בזה המאמר שאמרו לא
 הספיק הקצ"ה לצרף גופיהן . הן קעפיהנו ישיבנו הצורח שמים וארץ ומלאם
 צמאמרו הוא לוח עליהם יעמדו יחדיו , אל כציר היפלא ממונו דבר , איך קלרה
 ידו ולא הספיק לצרוא גופיהן עד שקדש היום . הן הזמן ענין אלהי ואיך משנה
 עמים ומחליף הזמנים השעה דחקתו , וזה שאמר לשמש ויזרח ולירח אל תהל אורך
 איך לא עלר במרולת הזמן לאמר לשמש דום עד אכלה ועשי , והכתוב אומר
 יוכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה . ולמה צאדם ילרו עפר מן האדמה
 כפח צאפו נשמת חיים , אחרי שם בוש עפרו , ואחרי עורו זאת , ובקדים צרף
 הרוח טרם תאר גופם . הן אונת כי לא יצבר מאלהי הרוחות אשר צריאה
 יצרא בלא גוף . אולם איך יוצן המאמר שפרים ורצים אס אין חושם צם .
 ומאמרים כאלו הביאו רצים לחשוב דיעות טעות . הרב קפירני בכונת התורה
 אומר על דברי הקרצנות : שער עיזים לחטאת כי אמנם מין העיזים רב ההיזק
 לאדם בצדות וכרמים ואולי לזה נקראו השדים שעירים לרצ היקן . לאדם צמה
 שאפשר להם , ולזה קראם רבותיו ז"ל מוזיקן . ושם עוד בהמשך : ובכן ראוי
 להחזיקן איך צנומאה ובכל עמא יתחברו השדים שהם מדיחים את האדם מן הדרך
 כפי האפשר אללם . ונערים עליו רוח עמאה צמוקם הטמאה אשר שם רב
 משכנם . ונראה שהשדים הם נשמת רשעי ארץ כבדלות זו וזו לרוע כפי מה
 סיה"י רב רשעם צעות"ז ולזה אמרו בערכין פ"ג כל שנה סה"י אדם הראשון צנדוי
 סוליד סידין רוחין ולילן . ולזה נטו קלת קדמוני האומות (צמאמרו הצא נדבר
 איך דיעות קדמוני האומות קצלו בעלי הקבלה כאמונת שדים ורוחות וגלגול שהוא
 דעת פיטגארוס היוני) ושהם לבושים גוף מורכב מאש ואויר (תחנבד לדברי
 צרעטורה הכוזבים) כדברי הרמב"ן ז"ל בפרשת אומר (אל נחמה על זה הן
 הרמב"ן הי מקובל) וזה לזמן קלוב להם בגזירת האל יתי כפי מדרגת רשעם
 למען ישאו עוכם צרעצ וצמאם וכאזים לשבר רוח . (קותר לדברי חז"ל
 עיה"צ אין צו לא אכילה ושתיה , ולדברי הרמב"ם הלכות תשובה פ"ח שאומר
 העולם הצא אין צי גוף ובויה אלל נפשות הלדיקים בלצד צלי
 גוף כמלאכי השרת הואיל ואין צו גויות אין צו לא אכילה ולא שתיה ולא הדברים
 שמאמעין לגופות) וצחיות אותם היסודות דקים וקלים וצלתי סובלים שום אחר
 מהמראות הם צלתי כראים וטעים באויר (וזה הכל כפי דעת בעלי הקבלה כאשר
 כמלא סל"ה צית דוד דף כ"ג אומר : וכבר נפל מחלוקת גדול בשלימות הכלמי
 האחרון . אס יהי לכפש לצדו או בגוף וכפש . הרמב"ם וקיעתו העקרים מ"ד
 סיצרים שהוא לכפש , וחכמי האונת סוצרין בהרמב"ן שהכלמיות לגוף ולכפש (ראה
 דעתו המוצא בכסף משנה הלכות תשובה פ"ח מג"ע התחחון וכו') , ולזה יהי
 תחיית המתים סיתקיימו בכלמיות בגוף וכפש , וזה נקרא עיה"צ בדברי חז"ל .
 (אולם ראה הכסף משנה הלכות תשובה פ"ח ודברי עקרים המזכרים וסוף ספר
 טבילי אמונה ודברי חוסי יו"ע סנהדרין פ"א , ששבר לכפש בלצד) ותמה אני על
 הקפורני פילוסוף צכל ענינו מה ראה לדיעה הזאת . אולם דברים כאלו לקוחים
 מדברי האגדה אשר אין לקבלם כנראה בהסקפם ראשונה . וחכמינו בעלמם
 אמרו

אמרו ירושלמי פ"ג דפיאה וספ"ק דחגיגה אין למדן מן האגדות וכן תוס' יו"ע
פ"ח דזרכות מסכה ז' ומגן אברהם א"ח סימן קכ"ח והרמב"ם צדק הקדמות
להמורה : וכבר אמרו חז"ל אין מקשין בהגדה וירושלמי הוריות ולא יסלענו אלהים
לאכול ומנו זה בעל הגדה שאיני לא אוקר ולא נחיר , לא מעמא ולא מעהר ,
וירושלמי שבת פרק כל כחצי אמר ר' יהושע בן לוי הדא אגדתא הכותשה אין
לו חלק לעוה"צ הדורשה מהחרך הסומעה אינו מקבל שכר אמר עס יפה מראה
הכותשה אין לו חלק לפי שלא נתנה לכחוצ דברים שצ"פ אין לכוחצן , והכותש
לעין יעקב מסכת זרכות פרק הרואה על המאמר הקצ"ה מוריד שתי דמעות לים
הגדול אומר : האי מלחא אגדתא הוא וזה ובכל דדמי ליה אמרו רבנן אין סומכין
על דברי אגדה . וציאר הר"ן עס דלית ספק דאין לפני הקצ"ה לא שחוק ולא צכי
ולא אנהא ולא דמעות , ורבנן דהכא לאו על פשטא אמרוהו אלא בחורת משל
דמיון כי היכי דזרה תורה בלשון בני אדם , ויחר אף ה' , עלה עשן באפו .
וכן הרשב"ץ צספר מלחמות מורה : על כן אמרו שאותן ק"ל טהה שהי' אדם כוזב
הוליד שדין ורוחין לפי שלא נאמר עליהם ויולד דדמותו כללמו . וכינת דוחין
ושדין לא שהיו שדין ומשג אלא בני אדם דומין לשדין צמעשיהם כלשון בני אדם
שאומרים על אדם רע זה שד הוא . וכל אדם שמשחית צמעשיו ג"כ נקרא שטן
וכן בלשון הכחוצ ויקס ה' שטן לשלמה את הדד . ומה שאמרו שדין ורוחין
לא יוצן כפשוטו , וזה מכלל דצריהם שאינם כנגליהם , וכן אמרו הרמב"ם צמורה
ח"א פ"ז כל אוחן ק"ל טהה שהי' אדם כוזב הוליד שדים , וכאשר רלוהו השם
הוליד דדמותו כללמו , וכבר ידעת כי כל מי שלא הגיע לו זאת הלורה (אשר
לא הגיע לשכל הנקרא ללם אלהים) הוא אינו איש אצל יס לו יכולת על מיני
ההזק , ואמונות כוזבות כאלה ככסוף שדים ורוחות יזיקו באמונה , הודעתוך
צריחת החורה מועשה הכסוף . (מורה ל"ז לג') וכזק רצ יגיע על ידיהם לבוך
ולכפס כי ירעו וישחיתו כל חלקה עוזה בלז אדם יציאיהו לכפור ציכולת האל
הכל יכול , ורצים חללים הפיל הפחד צלילות ושדים ורוחות אשר יראו מהם
הפתאים וקטים ועצדי הסכלות כאשר אמר הכוזרי מאמר צ' פכ"צ :
כאשר נראה שהרחק הרוח פתאים צעצור פחד או דאגה עסקה הבוך . ונראה
צנשים וצנערים צעצור חליטה רוחם שיעשו צגיפותם וקומות שחורים וירוקים
מהליאה צלילה והם ויחדים זה אל השדים ואפשר שיקרה מזה ומראית המהים
וההרובים חליים קטים צבוף וכפס . והרמב"ם צמורה כ"ע לשלישי : שגעונות
ע"ז וממה שפסות ההמון כוונות אליו ר"ל עשיות הטלסמאות והורדת הרוחניות
והכסוף והשדים והמזיקים שגעונות עליונות ישחקו מהם אנשי הסכל .
והרצ"ע על פסוק ולא יזחו עוד לשעירים אומר : הם השדים צעצור סיראו
אוחם המשובעים צדמות שעירים . ואומר עס צעל וקור חיים : ודע שזאת
האמונה הי' קרוצ צימי משה ע"ה והיו בני אדם כושכים אחריה מאלד ונקמים
בה המלא כחוצ לשדים לא אלוה וכבר ציאר חז"ל לא אלוה דבר צלתי כמלא .
ואפס כי לא תהי' הפארתנו נגד עמים זולתנו אשר עלו צמעלות החכמה

צמורה דפסוקה דהאם כפסך דה אה צמעשם

דע

צממעס אוחנו מאמינים דצרי פתיות כאלה . כאשר אומר הרמז"ס הלכות עכו"ס
 פרק י"א סימן ו' : ודצרים האלו וכסף מעוכן עכחש וכדומה כלס דצרי סקר וכז
 הן , והס שהטעו זהס עוזדי עכו"ס הקדמונים ואין ראוי לישראל להמסך בהצלים אלו .
 ועמים זולתנו צממעס אוחנו מדצרים כזה תחת לאמר רק עם חכס וכזון הגוי הגדול
 הזה יאמרו רק עם סבל הגוי הקטן הזה . וכן הוא באגרת הצדרכי להרצ"א ז"ל :
 ע"כ כאמר עליהס צכללס שהס וכחיסין פוליא סל מעלה (חולין ז) כלומר מציאין
 להקרת הצמחון . והסחדלה התורה למחות זכרונס לגמרי מפני הטוחס האדם
 מעבודת אלהיו ומקין סוס סלמות אמת וכל יסודות האמונה , וכן נטורת
 המאור כר ז' ח"צ פ"א : דצרי הכסופין וקצצין להאדם להקיר צמחונו מאל
 אשר הוא בוזר ומקיים ומתעסקים בצצלי שוא והס דצרי סדים ורוח טמאה ועל
 כל אלה הזהירה התורה לפי סכל אלו הדצרים הס הצלים ורוחות ודצרי פתוים
 נעשים לריקים . והרמז"ס צספר המלות מלה ל"א אומר : הזהרנו ומקסוס
 ר"ל סיניע הכח הדמיון צמין וון ההנעה כאלו הצעלי כוחות כלס המגידים מה
 סיחדש קודס היותו אמנס יתאנות להס צהיות כח הדמיון מהס חזק ודצריהס
 מתקיימים צרוז . ולכן יטענו צמה סיה" ויה" להס יחרון על זה כיתרון מעלות
 אישי האכסוים קלחס על קלחס צכל כח וכוחות הנפש . והנה צהס וי סיה
 צמטה אשר ציד צארץ הכאת הכופות ויעק זעקות משוכות ויצי לחרץ זמן
 ארוך עד שינאלהו כמו עיני חולי הנופל ויספר ונה סעתיד להיות . וכבר
 ראיתי זה פעמים צסוף המערב , וכן חז"ל וסכת כדרים דף ל"צ אמרו כל
 המנחס לי נחס , כי נחס מן דקפיד קפדינן צהדיה , ומאלן דלא קפיד אין צהס
 מנחס . סכאמר כי לא נחס ציעקצ , וסס צספר המלות מלה ל"צ : לא יהי
 צך מעוכן שיאמר עה פלוגי טובה והעונה פלוגית רעה . מעוכן אלו אחו"י עינים
 והוא מין גדול מן החצולה מחוצר אליו קלות הטועה ציד , ומי טעושה זה
 נקרא אחו"י עינים , והוא מין הכסוף . והוא עם זה גוכצ דעת הצריות . וההפסד
 המגיע מזה גדול , כי כן ליור האכסוים הנמנעים תכלית המניעה אפשר אלל
 הסכלים והנשים והקטנים רע מאל ויפסיד סכלס ויסיצס להאמין הנמנע . לכן
 אמרו סנהדרין הלוחס על המכה אין לו חלק לעוה"צ . וצעירוצין פ"ג אומר
 ר"ע מצרעטורה : והעכו"ס חייס לכספים מחוך כך לא יצא ישראל לדור עם
 עכו"ס סלא ילמוד ומעשיו . והנה נראה צרוז כי תורתנו וחכמינו אסרו להאמין
 צכסוף וסדים וכדומה יען צאמוכות כוזבות כאלה יועס זהו האמונה הטורה .
 צכל זאת נמאל צנו רוז לומדי תורה אשר יאמינו בהצלים כאלו וידצרו דופי
 על אלה אשר יאמרו כי דצרי הכספים הנה הצל וריק ועליהס כאמר דצרי
 הרצ"ד , הלכות תסוזה פ"ג סימן ז' למדו זאת והאגדות המסצסות את הדיעות
 אס יוצנו על פשוטס . כי גדולי חכמינו צארו היענ צעוז ועס ודעת מאמרי
 האגדות כאלה . כאשר ציאר העקרים מאמר ג' פ"י מאמרס כוזב וחלומות שוא
 ידצרו וכחוז צחלוס אדצר צו לא קסה כאן ע"י מלאך כאן ע"י סד (צרכות כה)
 בלומר ע"י כח הדצרי או ע"י כח המדמה , וכן צטעה סאדם יסן נפשו אומרת
 למלאך

למלאך ומלאך אומר לכרוז אומר המורה שפי לשני : והשכל נקרא כרוז ומה אחר
הוא כלה זה למי שידע ומה אחד הוא כמאס לפתאים . (והנה לביא צמחאים
הצאים מדרשים ואגדות רבות בהנה אשר צמחשכים יוסיצו ואין כונה כלך אם
כאמינס צלי שום שכל . אולם כראה בהם אור צהיר אם לאור חכמי עומנו המצארים
דצריהם ע"פ החכונה נקע ונלך) . ואנכי כאשר כליותי הסתונכתי ואחקרה לדעת
זאת מדוע כונעט כל לומדי התלמוד צומנו צאלנו יעאלנו לקול החכונה אשר
צחוץ תרוכה וישאלו מיני מדע . ומלאחי הסצות כאשר אדיר מהם צצא . רק
הקצה הקרובה הוא יען המה נעדרים ידיעת קורות הדורות ותולדות חיי חכמינו
לדעת כי חכמים גדולים ומני עומנו כרצ סעדה באון הרומצ"ס רצח"ע אלבי
רלצ"ג וכחנה רבים דרשו החכמות וחפשו כונמומים . אף דדפו אותם צני דורם
ולא ידעו כי צדעת כל הון יקר ימלאו וצחכמה יסון עם כאשר ימים ידברו , אשר
צעת מאצדה חכמת חכמינו אצדה הארץ וצעת צינת נצוינו נסתרה אז כפל ישראל
והלך צגולה לפני לר צאין עוזר וצבאון חכמת חכמינו תרום קרננו . ובלות
החיל הזה צכל מקומות מושבותם צאשר המה שונה מידם היתה זאת להם אשר
עצר עליהם אם לקצט אם לחקר . צעת אשר אחזו צחכמות ועלו צמעלות
החכונה להחנער מעפר האולת התענגו על רצ טוץ הלפון לדורשי דעת , וצסכן
ישראל צעח יקדו אצן פנת אמונתם על כן וצקים חכמתם . וצעת הדעת מאסר
וצחרו צאשר צחרו לטכן צערפל והי צעכן העכן שם יחנו צני ישראל אז צהשך
שום יכוסה ועמלם יגעם אשר לא ידעו ללכת לאור שתי החורות הכתז והקצלה .
וישעו לאור כר וכלה וחורה אור , כי החכמה והתורה אשר הופיע ה' מפארן
מרבצות קודש המה אור לנתיצתנו כאשר אומר הרומצ"ס צסוף חלק סליטי מקשרו
יד החזקה : צרוך ה' אשר הלינו מלמש צחושך וערך אותנו כר לישר המעקסים
ואור להורות נתיצות היושר וכן הוא אומר כר לרגלי דצריך ואור לנתיצתי .

והנה אלה אשר ריצ להם עם דורשי מדע וידברו דופי על החכמים המסכילים
אשר יזיירו צזהר התורה והחכמה זאת היתה להם ונאשר נעלם מאתם איד כל
גדולי החכמים שחיו צשנות מאות סלפנינו ערם צלו ימי האפילה המה החאמלו
צכל עז לעשות טלוס צין התירה והפילוקופיה צזראיתם את כל כבוד החכונה
לעיני כל ישראל צספריהם המסילאים , למדו אותנו כי התורה והחכמה תאומים
יתלכדו ולא יתפרדו וסכיהם נחת אלהים לטוץ לפניו ולאשר ישר צעיניו . וכי
חמוצ על אש ישראל הרולה לצא צקוד התורה לחזו צזה וגם מזה אל ינח ידו
ללמוד סכיהם כאחד כאשר יורנו המורה ח"ג פו"ה : כי כמלא צספרי הנציאים
ודצרי החכמים שמשיימים ידיעת התורה מין אחד והחכמה הגמורה מין אחד
החכמה הגמורה הוא אשר החצאר צה צמופת מה שלמדנו מן התורה ע"ד הקצלה
מן הסכליות ההם וכל מה שחמלא צספריים מהגדלת החכמה וחשיצותיה ומיעוט
קוכיה לא רצים יחמו , והחכמה מאין חמלא , וכיולא צאלו הפקוקים הרצה
בלס על החכמה הוא אשר תלמדנו מופת על דיעות התורה ואמנם צדצרי חז"ל

הוא

הוא ג"כ הרצה מאוד רלוני לומר שבס הס ושינויים ידיעת התורה וזין אחד
 ושינוי החכמה זין אחר. אמרו חז"ל על משה רבינו ע"ה, אב בתורה אב בחכמה
 אב בנביאים. וזכרו החכמים ז"ל ג"כ שהאדם כהצב צידיעת התורה
 תחילה ואחר כך הוא כהצב בחכמה וזה לשונם ז"ל: כשאדם
 ככנס לדין תחילה לומר לו קצעת עתים לתורה, פלפלה בחכמה הזכנת דבר
 דבר מתוך דבר. הנה התבאר לך שידיעת התורה חללס זין אחד, והוא לאמת
 דיעות התורה בעיון האמיתי. והרצ ר' משה ציטורל צפירוקו לקשר ילירה
 לומר: ידעה לעס ליון שאם יחקרו בחכמה הפילוסופיה ישימו תורת משה פלקתר
 ודרך רנויה ואין זה כי תורתנו הקדושה נקראת פילוסופיה העתורה. ובהלכת
 תשובה פ"ו לומר הרמז"ס: שאין להצת הסי"ת נקשרת בלבו של אדם עד
 שיטבה זה תמיד כראוי ויעזב כל מה שצבולס חוץ ממה וכמו שליה בכל לצדך
 אינו אהב הקצ"ה אלא צדעת שידעו ועל פי הדעה תהיי האהבה לפיכך לריך
 אדם ליחד עלמו להצין ולהשכיל בחכמות ותבונות המודיעים לו את קונו כפי כח
 שיש באדם להצין ולהשכיל. וכן צמורה כ"ח לטלטי: וכבר ידעת מה שזא
 מחזק המורה באהבה בכל לצדך ובכל נפשך ובכל מאורך וכבר בארנו בעקבה
 תורה שזאת האהבה לא תתכן אלא בהשגת המליחות כלו כפי מה שהוא וצחית
 חכמתו זו, אשר זה נגמרת התורה במלות שנוע ישראל ה' אלהינו ה' אחד שנועו
 בן ישראל בתבונה כי ה' אחד ואהבת את ה' או אז יולד בקרבך האהבה אליו.
 והראצ"ע פי יתרו: ואשר כסאו לבו ללמוד חכמות שהם כמו מעלות לעלות צדס
 אל מקום חפ"ו יכיר מעסי הסס צמחכות וצלמחים וצחיות וצבוק האדם בעלמו.
 ויבנה לבו אח"כ לדעת הגלגלים. ומדרכי הסס ידע המשכיל את הסס וכה
 אמר משה הודיעני כל את דרכך וזה לא יכול להצין אלא מי שהוא חכם מופלח.
 וכן תולדות אדם ד"ז: גם יד הצחיה צבריאים הוא עזר גדול לנטוע בלב האדם
 אהבת הסס כי תפתח לו שיערי צינה להצין ולהשכיל בגדולות ה' ובכחו הגדול
 ולהשקיף דרכי עיבו וחסדו והשגחתו על הכל כי כאשר יתן אדם עיניו ולבו על
 גבהי הגאורות זו למעלה וזו ורוחק מלצי הככבים העליונים ישתחוים על המרחקים
 הנפלאים שבין הארץ למקומם וכן צין ככב לככב. וכאשר ירד זון ההר הטוב
 הלצבון הזה אל חכמה הטבע המלמדת אותנו מבעלי חיים, כשיחצבון באותות
 החכמה שהוא יציע מפתחות תמים דעים. פ"ז יראה התמימים הגדולים אשר צים,
 ופה בעפת מים, ע"י המרחות המגדילות המוחקים חלק אלפים יותר מנה שהם
 באמת, כנה בעלי חיים רלים וקצים זה. ותוסז"ע על המשנה באבות תקופות
 וביעריאות פרפראות לחכמה ומלחתי להנגיד שפירש תקופות שהוא חכמת החצבון
 וביעריאות חכמת השעור פרפראות לחכמה פירש לחכמה החכמה הקרוי חכמה
 וצינה, הם המעשיכים לב האדם לחכמה אלהית שנידיעת בגללי השמים ידע
 ויכיר הצורה. וצחיה לא יעבור עילת העילות אלא כציא הדור צטבעו או
 הפיליסיף המוצחק צנה שקנאו זון החכמה. ועקידה שער לה: כי כל עוד יקישו
 חכמה ודעת בהכרת המלחות מלד טבעס יקישו הכרה ודיעת את מעסי הסס כי

טרא

נורא הוא . ותי יודע בכל אלה זולתי החכם הנצעי . וזכורתי מ"ג קיון
 מ"א : כי הסנהדרין היו מלווין לדעה כל החכמות , והחכמות ממקור ישראל
 ילאו , וירדו עם ירידת העם . כאשר נמלא גם עם זכורתי מ"ג קיון ק"ו :
 שלמה המלך דבר על כל החכמות זכה אלהי ושכלי ונצעי והיו אנשי העולם
 באים אליו להעתיק חכמתו אל האומות עד מהודו . וכללם מאתנו אל הכסדים
 החילה ואח"כ אל מדי ופרס ואח"כ אל יון . ואח"כ אל רומי . ובאורך הזמן
 ורצ המלועים לא נזכר בחכמות שהם הועתקו מן העזרים . היפך מה שכחצ
 נספר הצרית בחלק כחצ יושר : הנה ראייתי את היהודים ואנשים צם מעט
 האומרים שהפילוסופיה היי צראסונה אלל צני ישראל ומחס למדו האומות וזה
 שקר אלל בחחילה המליאו אותם חכמי הגוים הראשונים היי צני קדם אח"כ חכמי
 מלרים אללם למד הפילוסוף קאלאן ואח"כ נעמקה הפילוסופיה לחכמי יון צעיר
 מוקדן וצעיר אטהען כי עם "ה" החכם קאקראט ופלאטאן ממנו למד
 אריסטוטליק וחכמי אטהען נקראו מחכמי התלמוד צומסכת צבורות קצי דצי אחונא
 וצציעול מלכוחם נחצטלו צחי מדרסס ונעמקה הפילוסופיה לערצייס ומסס
 לאדום בחלק אייראפא ומן אז ועד עתה הוא צידס . ואנשים וצני ישראל
 אזה יהודים צדורות הקדמונים למדו מהס . והעד שחכמת פילוסופיה שלהס
 מה שחז"ל קראו אותה חכמת יוכיה . הגם שרס"י ז"ל צעירוצין דף מ"ט פירס חכמת
 יוכיה לשון חכמה שמדצרין צו צני פלטרין ואין שאר העם נוכירים צו . וחכמינו
 ז"ל ידעו החכמות אפס לתוהו נחצצו צעייניהם נגד חכמת התורה אשר צלצס .
 ועליה היי כל מחצצוחס כל הימים לצרות הלילות ולמדו רק החכמות השמושיות
 לתורה כאמרו הקופות ובינועריאלות פרפראות לחכמה וצכני דרצ יהודה כוליה
 חכוי צנזיקין הוה . (תענית פ"ג) . ואחיה דעי אף חכי . כי מראש מוקדס לור
 ממנו חלצבו הצרהס אצינו ידענו אחד נקרא אשר צחכמותו הכיר את אל אחד
 קונה שמים וארץ . וכן הורה את צניו אחריו כי יש אל עליון המליא כל
 הצריאה מאין , וכאשר ירדו צני יעקב מלרימה ועצדום וענו אותם המלרים אז
 עקלר רוח ומעצודה קסה נשמה חכמתס . ואז מלרים וכסדים על שרסי החכמה
 החחקו , ואחר כן כאשר גפן הסיע מומלרים ונעעו צארץ כנעני וישראל היי עם
 לגוי ומלכת כהנים , אז מליון ילאה הורה ונהרו אל ציה יעקב כל הגוים לשמוע
 חכמתס . וגם אחרי ציצה שצוח צצל , גדול היי כבוד הצית השכי , כי מלכי
 רומי טי הוצילו לאלהים צליון אשר נורא ומקדשו וכצדו אלהי יעקב , ואמרו
 רק עם חכם הגוי הגדול הזה אשר צחר אלהים להשכין שמו ציניהס . אולם
 כאשר חטא ישראל ואצדו ארלס ועוטותיהס חרצו נוס . והלכו צגולה צצי
 לפני לר אז אצדה חכמת חכמי רק חכמי התלמוד עמדו צפרץ למען לא חלצד
 תורה ולמען השאיר לנו פליטה צשיר התורה הזאת . ולהגדיל תורה ולהאדירה יקדו
 צחי ספר ללמוד השתי תורות ועשו החכמות לרקחות ולנצחות נגד חכמת התורה
 ולמדו רק החכמות השמושיות ההכרחיס להצנת התורה כמו חכמות הקופות ומזלות
 וכדומה . אשר לכן אמרו צמדסס איכה מלכה ושריה צגויס אין תורה אס האמר

אין חכמה בגוים אל תאמין • ואם תאמר אין תורה בגוים תאמין • ונעט נעט צעת
 החבורה בני עמינו תחת ממשלת יון ורומי אשר רדפו אותם צטנאח חנס נסכחו
 החכמות, כי ידוע לכל אשר צנפול עם גם חכמתו ולקומו תחצנע • וצטכנו צעת
 שאכן נפחד רעת חמה המליק חכמתו צחון חרוכה • וכן צכל הזמנים הצאים
 צנפול עם ישראל כפלה החכמה עמו, וצקומו נעפר ספלותו גם חכמתו קמה
 וגם כלצה • כאשר נציא צעל קדר הדורות דף נ"צ דעת צעל צצילי חמוכה אשר
 כאשר הלך אלכסנדר ירוסלימה הסליעו אריסטו רצו על ספרי ס'מז והעתיק
 נעס הפילוסופיה וקראה על שמו ואמר עס המורה ח"א פע"א חומר: החכמות
 היו צראשונה צישראל אך צטלוע האומות עלינו צאו לידם ואנחנו צלמדנו דצר
 נעס כראה היות ראשיתו נאחס ותאי להיפך • וכדצרים האלה דצרי המורה
 הסוכרים: דע כי החכמות הרצות אשר היה צאומתנו צאניתת אלו הענינים
 אצרו צאורך הזמן וצטלוע האומות הסבלות • לכן מלאכו סחכמי התלמוד
 למדו נחכמי האומות וקראו החכמה חכמת יוכית • ותקנו צרכה להרואה חכס
 צחכמת העולם נאשר שיקרה היחה צעיניהס, ואמרו האומר דצר חכמה אפילו
 צאומות העולם נקרא חכס • וכצרו החכמים כאשר נמלא צנצכת דרך ארץ
 נעשה צארצעה זקנים ואלו הן ר"ג ור' יהושע ור"א צן עזריה ור"ע סהלבו
 למלכות הפנימית והיה להם פילוסוף אחד חצר עס • אומר לו ר' יהושע לר"ג
 דצי רלוך לקבל פני פילוסוף חצרו אומר לו הן • הלך ר' יהושע ועפה על
 הדלת • הכה קראו לפילוסוף אשר לא נצני ישראל חצרו • לכן אומר הרצ
 המורה ח"צ פ"ח: ולא תרחיק היות דעת אריסטו חולק על דעת החכמים
 צזה (צתהלך הגלגלים) כי זה הדעה, רולה לומר היות להם קולות, חונס
 הוא נעבך אחר האמת גלגל קצוע ונולות חוזרים, וכצר ידעת הכרעצז דעת
 אומות העולם על דעתם צענייני החכונה האלו והוא אומר צפירוש ונלחו חכמי
 אומות העולם את חכמי ישראל • וזה אמת כי הענינים העיוניים חונס דצר
 צהם כל מי סדיצר כפי סהציא עליו העיון, ולזה יאמן מה סהתאמת מופתו • ועס
 צמורה ח"צ פ"א חומר: ואלו הענינים כלס (מה סזכר מדיעות הפילוסופים צמליאת
 הסבה הראשונה צין צמליאת הסכלים הכצדלים צין צמליאת צהגרמיים הסווימיים) כצר
 צארנו סאינס סיחרים דצר מנה סזכרו כציאינו וחכמי תורתנו כי אומתנו אומה
 חכמה סלימה כמו סציאר יתעלה ע"י הארון אשר הסלמנו ואמר רק עם
 חכס וכנון הגוי הגדול הזה אך כאשר אצרו עוצתנו רסעי חכמי האומות
 הסבלות ואצרו חכמתנו וחצורינו והמיחו חכמינו עד סטצנו סכלים כמו סיעד רע
 צעוניתנו ואמר ואצדה חכמת חכמינו ונעתק אלינו דעותיהם כמו סנעתקו אלינו
 מדותיהם ופעולותיהם וכמו סאמר צדמיון המעשים ויתערצו צגוים וילמדו
 מנעטיהם כן אומר צהעתק דעות הסכלים אלינו וצילדי ככרים יספיקו • וכאשר
 גדלנו על מנהג דעות הסכלים סצו אלו דעות הפילוסופיות כאלו הם ככרים
 מתורתנו כזוחס מדעות הסכלים אשר יחסו הרצני הסבל צכל מה סאמר
 אריסטו הוא זוף וכזו ויליאת ען הדת • וסא קימר לדצרי הנציאים ועטו

פירושים

פירושים זרים למעשה ורכבה ומעשה זראסית
או יחצבו מהם בפסוקו ואין הדבר כן אבל כל המלא לחכמי הפילוסופים זולת
עמרוק העולם וקדמותו וההטגחה כפי דעת הרב הוא כמלא לחכמינו וראשונה
כמלא לכביחורו אחר שקבלו ומעשה רבינו ע"ה ארון הכביאים והוא היה אז
לחכמים .

סתרי תורה

ודגה קורא נעים אם חכם לזך הצין ומנתי במאמר הקודם הנקרא תורה
וחכמה בדברי וסקודות התורה וקוד ה' ליריחו הכרמז צאות ק' מולת פרד"ק .
כי לא הנכתי בזה סודות הקבלה הנקראת מצעליה חכמת אמת . כי אמת לא
הלכתי בגדולות , בקוד חכמי הקבלה לא זאחי , פליאה דעת החכמה הזאת ,
אזרחתי רחצה מלות ה', וני יתן ואלהלך זרחצה צם צידיעת החורה כאשר קיימו
וקבלו היסודים ופני מעשה ופני הגבורה , וצופלא ומני כל אדרש . והנה דרכי
המדברים צעניכי חורה יתפרדו לארבעה ראשים כאשר יתארם צעל אפיקי יהודה :
הראש האחד יפנה דרך קלולה נאות תהלה לא יפנה דרך כרמים , כצושה
לרצים וכן שלמים , קדמונים אחוזה כחרוה. הרדיפות, הוא דרך הפסע הנבלה
קראוה מרכז העגולה , כי מומנו תוללות חיים להחיות זרע על פני החשיה
צכפלים . ומשכהו דרך הדרוש תארוהו , אחריו ימשכו חוצרי חצר לדרוש
הדבר מעלים לילים ופרחים אלקים ואכסים ומשוחים . והנה כל הדרושי דרשת
ח"ל צאגדות ומדרשים הנה הנחומדים ומחוקים מדצק נדרשים לכל חפליהם .
והשליטי לטם שצו ואחלמה ואצני כזר ומחוקקות שונה , וזאת תורה האדם .
הרביעי בקורש קוד אלוה עלי אהלי כבוד אומר כולה כבוד אלהים הקתר דבר
ואין פוחר , כגזו לכלכת המן ומאמר למאמר ומאמן לכאמן . קדמוה שרים
אחר כוגנים רוח החיה באופנים הוא ומעשה זראסית ומעשה ורכבה חכמות
המצעיית וחכמות אלהיית (על זה הענין נכתב החורה האלהות כי אם שחלטי
דבריה הנה ענינים כפלאים הכרחים על מקצליה ידיעתה ועשייתה הנה לא קרת
מרומו צהם אל ענינים עמוקים ודקים כפשיים יהיו כחרים ועטרות זראש
הדברים ההם הנבלים. עקידת סער ל"ז) והו ומנתי בדברי וסקודות החורה וסתרי

תורה

סיפורים

תורה היינו להצין החכמות והאלהיית הלפונה בהם . אולם כבוד אלהים הקטר דבר
 וחכמים ילפנו דעת ללמוד למשכילים , כדרקס פסחים פי עשירי מה ולמכסה עתיק זה
 המכסה דברים טכסה עתיק יומיא ומה כינהו קתרי תורה . פרס"י קתרי
 תורה ומעשה זראשית ומעשה מרכבה . ואומר קס המהרש"א קתרי תורה הינה
 ומעשה מרכבה וקרי קתרי תורה . צפרק חץ דורסין : ואקור לגלות אפילו ליחיד
 אם לא מצין מדעתו . וכן אמר הרמב"ם במורה ל"ג לראשון : דע כי ההתחלה
 צואת החכמה נזקת מאוד ר"ל החכמה האלהית חבל לריך לחכוך הקטנים ולישצ
 קלרי התבונה כפי שיעור הזכחם ומי שיראה שלם צסכל מצומן לזאת המדרגה
 העליונה ר"ל מדרגת העיון המופתי וההוראות הסכליות האמוניות יעלוהו מעט
 מעט , ודברו בהם צחדות ולא עקה כל אדם חכם תחצולה ללמוד צצלת
 צאור צכל כך מן התחצולה מופני היות בהם דבר רע נקטר או מופני היותם
 קותרים ליסודות התורה כמו שחצבו הפתאים , חבל העליונים לקלור הסכל
 צחחלה לקבלם , זגלו בהם מעט שילמוד השלם , ולזה כקראו קודות
 וקתרי תורה . וכן אמר בהקדמות ח"ג למורה זס"ל : הנה צאורו
 פעמים רבות טעקר הבורה צזה המאמר לצאר מה טאפטר לצארו ומעשה
 זראשית ומעשה מרכבה וכבר צארו טאלו הדברים הם מכלל קתרי תורה
 וידעה ג"כ חיד האטימו רבותו זכרונס לצרכה מי טומגלה אותן וצארו ז"ל
 טטכר ועל"ם קתרי תורה המצוארים והגלויים לצעלי עיון עלום
 מאוד . אמרו צפסחים על מה ליוצצי לפני ה' קתרה לחכול לצצעה ולמכסה עתיק
 אמרו למכסה דברים טגלה עתיק יומיא וכנהו קתרי תורה והצין
 שיעור מה שהייקרו אליו אם יש צלצך תבונה . והנה צארו עוותק
 ומעשה מרכבה והיותו רחוק מדעת המון . והצאר אפילו
 מי טיצין מומנו מה טחכנו ה' תבונה אקרה התורה ללמוד אלא פנים
 צפנים למי טיט לו המדות הזכרות , ואין מוקרין לו מומנו אלא ראשי פרקים
 לצד . וזאת הוא הקצה צהפסק ידיעה מן האומה לגורי
 עד טלא כולל מומנו דבר קטן או דבר גדול . והנה התצאר כי קודות וקתרי
 תורה לא הנה קודות הקבלה אטר כתחרטו מימי הרמב"ן עד האר"י ז"ל . ולא
 כיוורו חז"ל צומאורס ומעשה מרכבה או ארצעה ככקו לפרדס טזהו חכמת
 הקבלה עין חכמי התלמוד לא ידעו וזאת הקבלה לרופי טמות ונראה צפירוס
 וכל דברי הרמב"ם טומעשה זראשית ומעשה מרכבה היא חכמת טבעיית ואלהיית
 כנזכר . והרמב"ם ז"ל מלעיב על דברי הקומיעות ולרופי טמות צאמרו צמורה
 ח"א פ"א : ואין אללנו טס צלתי בגזר אלא זה והוא יהו"ה אטר הוא טס המפורט
 במור , לא תחטוב זולת זה ולא יעלה צומחצחך טבעון כותצי הקומיעות ומה
 טחטומעו מהם או מולאהו צספריהם המטוקים וטמות חצרום לא יורו על ענין
 צקום פנים ויקראו אותם טמות ויחצבו טהם לריכים קדוקה וטהרה וטהם יעטו
 כפלאות כל אלה הדברים לא יאות לאדם שלם לטומעס כ"ט טיאמינס . ואמר הבאון
 יעצן צספרו אור החיים פ"א : עתה צטולה טענת צעלי ריצנו צונה טכולל לרצנו

מטה

התורה

מעשה שהלעיג על הקמיעות וצדין הלעיג . והתנזר עשות המזכירים בחפלות
 שמות המלאכים . וצמורה ק"ב לראשון אומר : וכאשר מלאו האנשים הרעים
 הפתאים אלו הדברים ושמורת הקבלה התרחצ להם הכוז והמאמר טיקבלו
 איזה אותיות שירלו ואומר שזה עס יעשה כשיכתב או כשיאמר על תואר כך .
 ואח"כ נכתבו הכוזים הזם אשר בדאום הפזאים הראשונים ונעסקו הספרים
 ההם לידי עוזים רכי הלצצ הסכלים אשר אין אללם מאזנים ידעו בהם האמת
 מן השקר והסתרים ומלאו בעזבוותם וכחשצ בהם שהם אמת וקוף דבר פתי
 יאמין לכל דבר . אף שנמלאו המבינים בעד הקבלה ומספרים ואומרים שהרמז"ם
 חזר צקוף ימיו מדיעותיו צקפרו העורה ומספרים מאגרת שכתב צקוף ימיו . אולם
 שמוע נא מה שכתב בעל עס הגדולים ערך ע' : הרמז"ם , כתב מהרמ"ו ז"ל .
 ששרטו מפיה דדיקנא דז"א השמאלית ולכך לא זכה לחכמת הזהר . הנה מעיד
 שלא למדה . וצקפר נגדל עז . כתב בחתמו שהרמז"ם צקוף ימיו עסק צקבלה
 ולפי דברי הרב מהרמ"ו הכוזר יתכן שצקוף ימיו מה שעסק הוא בשמוע איזה
 שמות הקודם כנראה נמגילה סתרים שמיחסים אותה להרמז"ם והזכירה מהר"ם
 אלסקר קי"ז . אך ראיתי צקפר טוקן סודות כ"י שנקסחפק בכתב הכוזר אס
 היא מהרמז"ם . וקדר הדורות אומר : וראיתי צקפר אגרת הרמז"ם שכתב
 נירוסלים למורים לתלמידו והי' אומר אחרי צואי לארץ הלצני ומלאתי זקן
 שהאיר עיני צדרכי הקבלה ואולי ידעתי אז מה שהשבתי עתה דברים כתבתי שלא
 הייתי כזה ע"כ . והריטצא צקפר נגדל עז הלכת יקודי החורה ספ"א שואל
 איך ידע וראה שהרמז"ם צקוף ימיו ידע בחכמת הקבלה . וצקפר זקן אהרן פי"ח
 טרה ד"ב קע"צ שלמד צקוף ימיו נזקן אחד קצרי חורה וחרה לו מאוד על
 ספריו שנחפזו שהי' חוזר נכונה דברים שכתב לפי הסכל פילוסופי , ועל זה אומר
 הגאון יענץ צמטפחת ספרו דף כ"ה ח"ב אס היות כצר נודע מה שכתבו צקפרים
 שצקוף ימיו זכה הרמז"ם לחכמת הקבלה אבל לא נודע אס שורט דבר נמלא צו .
 והנה זה האמת שלא למד מימיו קבלה שבעל ספר הגלגולים אומר העועס שהרמז"ם
 לא למד קבלה בעבור שהי' מפאה שמאלית . ואגרת הרמז"ם שמיאיים בעלי
 הקבלה לאות כי החכמה הזאת אמת הוצא צפכים טובות , אחד אומר שכתב צא
 אלי איע אחד ואמר לי דברים כל עעס , ואחד כתב צא אלי זקן אחד נירוסלים
 וטונו ר' יעקב ויע אומר נמלרים . והנה אין הסכמה צדצריהם ככל דבר שקר .
 והחכם יטר צפירוטו לצחינת הדת אומר על אומרם שהרמז"ם ז"ל צקוף ימיו התעסק
 בחכמת הקבלה , לא חכביר מילין לבעל החלום הזה כי מוכח כצר היותו שקר וכז
 עיין צבורי העתים לטנת תקל"א דף קל"ג וצפרע צקפר ארי נוהס פרק י"ב .
 והמהרש"א צחדוטיו על האגדה צפ"ג דחגיגה אומר לי" ר"י לרי אלעזר תא אגמך
 מעשה נרכזה וכו' נכאן תקוצה לאותן האנשים צדדור הזה שמוגלים כל ימיהם
 בחכמת הקבלה גם צילדותם ואס החכמה ההוא חכמת הקבלה איכו נוגע צמעשה
 נרכזה לא ידענא למה לא הוזכרה זו החכמה צקום נקום לא צנוטקה ולא צתלמוד
 ותוספתא וצמוכילתא וצקפרא וצקפרי ולפי הנראה שחכמה זו נוגעת למעלה

מעשה

ונעשה ורכבה ויותר ראי להסתירה ולא לגלותה * וכן הוא ז"ל קדושין דף
 ע"א על המאמר שם מ"ב אין מוסרין אותו אלא למי שהוא לרוע וכו' אמר :
 גם בזה ראיתי צדור הזה שאפילו מי שאין בו אמת ומדות הללו השם מ"ב מקור
 צידו גם צפרהקיא * וקיים כי כל מי שצידו למחות יגבור בחכמים האלה כפי
 דעתם כי יצדו בזה גם העוה"ב * גם הרמז"ן צפתיחז פירושו להחורה אומר על
 לומדי הקבלה : אל יאמין צפוא כתעה כי לא תצוהו צקצרותיו רק רעה *
 כי ידברו על ה' טרה אשר לא יכלו כפרה * ובעל העקרים הביא דבריו במאמר
 שני פכ"ח זה"ל : וכן כתב הרמז"ן ומכאן החזאר טעות המזכיר ר"ס
 צפתלה טעות המלאכים כי טעות המלאכים אונס הם להם ואלו
 הכח אשר להם בעלמם וזהו מה שהוזכר עליו צד צור לא
 י"י לך כמו שכתבו * ואונס נפל הטעות בזה למה שזכרו קלת תפלות
 מיוחדות לקדמונים נזכרו בהם טעות מיוחדים , וחשבו מתוך כך שהוא עותה
 להכניס בתפלה כל הטעות ואינו כן כי לא הותר להזכיר שם מן הטעות בתפלה
 אלא הטעות המיוחדים לו יתצרך ולא שם אחר כלל * ולכן נקרא אותה החכמה
 קבלה לפי שאי אפשר להשתמש מונה אלא דרך קבלה , שאם לא כן אפשר
 שיצא האדם לטעות ולעבוד אלוה מצלעדי ה' * ולמען יסביל וידע אנשול לך נשגל
 בזה , הרי שנמלא בתפלה לקדמונים שם ונלפ"ן והרואה יחשב שהוא שם לאחד מן
 המלאכים ואינו כן אלא כנוי לשם צן ארבעה בחנוף האותיות זאלפא ביתא דח"ת
 צ"ט וכן כוזו צמוכסו הוא כנוי לה' אלהינו בחנוף כל אות מה' אלהינו צמות
 הצא אחרים צאלף צית וכו' * וא"א לעמוד על האמת צה מתוך הכחצ
 כלל * והולרכתי לכחוצ זה לפי שראיתי אנשים נשחצשים בזה וקורין צספר
 הזהר ובזולתו נקפרי חכמי הקבלה מזולת הקבלה אלא נקצרת עלמם להראות כי
 חכמה גדולה להם * וכנכסים לפנים ומחילתם * ואני אומר כי אשר כתבו
 חכמי הקבלה צספריהם הוא רק כאשר אומר העקידה צהקדמת פירושו לט"ה :
 האונס מה שידובר צו מחכמי הקבלה צו כחוצ וחחום לא יועיל כי אם להודיע
 היודע לידע שידע לא זולת * הרצ המריף מוה' יעקב מליקא זל"ל צספרו נחלת
 יעקב : וצכוונת הקודות ע"פ חכמת הקבלה לריך שמירה ואזהרה יתירה לצל
 יצא לדי קילוך צנטיעות ואין לקמוד על לימוד חכמה הזאת צזמן הזה נשום
 אדם וצפרטו מאותן שלא נאלו כרס צט"ס ופוקקים ומחפארים צחכמה זו לא
 תאמין ולא האזהר ולא השמוע אפילו לדבר קל נחם * צפרט לא ידענו איזה קשר
 קבלה הוא אמת * בעל שם הגדולים מערכת ספרים קונטרס אחרון אומר : ושומר
 כפשו ירחק עד הקיר דבר הספר שלומד כי הרצ מוה' חיים הכהן תלמיד מזהר"ו
 ז"ל צהקדמת ספר מקיר חיים כתב ז"ל חלפו חורות עצרו חק והדפיסו מאמרי
 האר"י ז"ל וראיתי אחרי רואי לאשר הביא אלוה צידו הוא עמוק המלך לא זה כי
 כל זה הוא צדרך גביצה כי מעולם לא ילא מתחת ידי הקדוש דברים אלו ולא
 צנטיירה פח"פ שכתב אותם לשמו ועשה עליו מפרט דברי האר"י ז"ל ומאמרי
 הזהר ומעולם לא כתב האר"י ז"ל הקדמה אחת לענין קשר עם הליקיים , הנה

הוא

ד

ולות
 ע"ס
 קצבו
 ד
 ר"ס
 אמת
 פתי
 צ"ס
 זולס
 ל
 עיד
 צלה
 אזה
 ר"ס
 חס
 כתב
 זקן
 שלא
 וואל
 ח"י
 על
 אמר
 ר"ס
 צ"ס
 בעלי
 צא
 זלים
 קר
 צסק
 וכז
 צ
 מרד
 י"הס
 עשה
 למוד
 עלה

הוא כחוצה צספר עץ חיים מידי האר"י ז"ל ותו לא מידי וכו' וכו' . וכאשר
 יסתכל המסתכל בדברים אלו יקרה קבור לכו איך הותרה הרלועה
 להדפיק ספרי קבלה ואין תקיף ואין יודע ואם חוקד צקרצי על ענינים
 אלו . ומדברי הרבנים קדושי עליון הנזכר יראה כמה יחלוקן אדם על שהודפסו
 כל ספרי הקבלה האומרים ויותר ומהם . ולא עוד אלא צטעיות וסגיאות מה
 אענה ומה אומר וכו' וכו' כי רבו כמו רבו ספרים ומקומים ודרושים ואומרים
 שהם מהאר"י ז"ל ויש לחוש שמה ערבו ומזלחו כאשר כולל א כונה פעמים
 צתוך דרושי האר"י ערצ רצ עלה אהם והן להרחיק
 עלמו מלהיות צעלה ודפיקי ספרי קבלה הקומע יסומע
 ועליו הצא צרכת טוב . וסו"ת הרצצ"א סימן תקל"ח צדבר הזהר : וכבר
 למדו הרמאים אומנות מכושרת זו למלא חן או לרמות צני אדם על פחותי
 להם , כי זו מלאכה מנלאכת הזיוף ומייפין ואומרים דברים ומחמייהין שלא
 כשמעו מעולם וצלקון אחרת , וכל שהן יכולין להעמיק צענינים אשר לא
 צבראו ולא היו כי צזה פתו צני אדם , ועוד כי אפילו הנצי"ח וצארץ
 הקדושה שהיתה ארץ הנצואה לא כשמע ולא נה"י כזה סיכחצ מלאך ספר גדול
 וממלא כל חכמה כזה לסיס אדם מיימות אדם הרחקון עד עתה . והחכם יס"ר
 מציא דברי מעשה אפור צהקדמותו לאמר : וכבר נשחצקו צחכמה הזאת וכפל
 המחלוקת והצצול צין יודעיה וכעדרה הסככמה צהם צהרצה מדרושה היותר
 גדולים עכ"ל . ואמר עוד החכם יס"ר עס : כל אחד כחצ רק ומאמר הדעת
 לא נכח קבלתו , כמו סיוכל לנסות מי סיקרא חלה סי מערכת האלהית ואחריו
 ספר טערי אורה ואחריו החייע והרקאנעי ואחריו הפרדס . ואחריו ספר אולרות
 חיים וכו' שלא יוכרח להודות כי כל אחד מהם הולך צדרך מיוחד לו לצדו , הלא
 ידמה לו כאלו יכלול כל אחד מהם חכמה צפני עלמה , ואם הדבר כן הלא יהיה
 הקורא כצוך ולא ידע צמי יחזיק אם יקבל כל הסצרות אשר צכל הספרים ההם
 ולקוף תהצולל דעתו . ואמת הוא סלרוב תהצלע חכמה לוודי הקבלה ודעתם
 יסכל כאשר נספר קדר הדורות צצנת ד"א תקב"ד צעיר אמעריא קרוב לכהר
 פישן היו עס כמו אלף יהודים וצתוכס צחור נקרא דוד אלמוקר וכתחכם צקבלה
 מעשיות ומיני כסופים וככנס צו רוח טעות ועשה עלמו מעיח והסית והדיח
 יהודים רבים והוא היה רואה ואינו כראה ויבל עיני המלך והראה לו שהו צורת
 ולצקיף נהרג וחנות המלך טככה . (כמלא ממו"ה דוד לוריא ומאמר על קדמות הזהר
 גם מהרצ מוה' מעשה קוביץ ספר צן יחאי) וצטס הגדולים מערכת אי מציא שאלה
 טשאלו ומכיל אחד על דבר הזהר טכמלא צו דינים מדיניים טוכים אשר לא כמלא
 צחלמוד . ורצים הנה אשר יחיו צספק אם זאת קבלה הוא אשר נקבל ואם סי
 הזהר הוא מרצצ"י . צעל טלעלת הקבלה כתצ זה לטוכו : ראיחי צספר היוחסין
 (דפוס קאנטטאנטוכי) דבר מחמי' והוא צצנת ה' אלפים סי כמלא כמות אנשים
 טאמרו טדברי הזהר אשר הם צלקון ירושלמי הם דברי רצצ"י אצל אח אשר הם
 צלקון הקודש אינם דבריו . וי"א שהרצצ"ן מלאו צאי וטלחו לקטלוכיאה

אחר הלך לארגון וכפל ציד ר' נעשה דיליאן . וי"א שרבי נעשה דיליאן המזכר היה
חכם גדול ועושה אילו הפירושים משכלו ולמען יקח נחיר רב משחכמים הי'
כותבם ותלה אותם על רש"י וחזירו וכן הרב מוה' ר' ילחק
מן עכו אשר כפי שמוצא בקפר עם הגדולים בשם ספר נוצלות חכמה
להפילוקוף אלהי מוה' יס"ר מקדיחה היה חלומיד חזר ובעל סודו של הרמב"ן .
כחצ ברב הזהר זזה"ל : מפני שאלתי מדבריו מופלאים רדפתי אחריו ואשאלה
את החלומידים הנמלאים בידם דברים גדולים ומנו מאין צא להם סודות
מופלאים ולא נאלתי תשובתייהם על שאלתי זאת מכוונת זה אומר זכה זה
אומר זכה , שנעתי אומרים לי על שאלתי כי הרב הכאמן הרמב"ן ז"ל שאלה
אותו מארץ ישראל לקטלויאל לבנו והביאו הרוח לארץ ארגון וי"א לאלקטני וכפל
ציד החכם ר' נעשה די ליאן . וי"א שמועלם לא חזר רש"י ספר זה אבל ר'
נעשה זה היה יודע עם הכותב וכחמו יכתוב ר' נעשה זה דברים נפלאים אלה ולמען
יקח בהם נחיר גדול כסף וזהו רב תולה דבריו באשלי רבני ואמר נחוד
הספר אשר חזר רש"י ור' אלעזר בנו וחזרו , אחי נעתיק להם דברים אלו
ואני צוואי ספרה ואמלא שמה את ר' נעשה ואמלא חן בעיניו וישבע לי לאמר
כה יעשה לי אלקים אם לא אראך הספר . והי אחרי הדברים האלה נפרד
ממני וילך לטוב אל ביתו ויחלה בארצבלל וימת וכמעני הצורה היטב חרה לי
עד מות ואלל ואשים לדרך פעמי ואצא אל אילל ומלאתי עם חכם גדול חקן
ושמו ר' דוד דפאן ואמלא חן בעיניו ואשבעהו לאמר הכתברו לו סודות ספר
הזהר שבני אדם נחלקים זה אומר בהם זכה וזה אומר זכה ויאמר דע באמת
כי כתברו לי בלא ספק שמועלם לא צא לידו של ר' נעשה זה ואין בעולי ספר
זה רק היה ר' נעשה בעל עם הכותב וכחמו כחצ כל מה שכתב בקפר זה וכו'
וכי והען אשת ר' נעשה והשבע בה יעשה ה' אלקים לי וכה יוסף אם מועלם
ספר זה הי' עם אישי אבל מראשו ולבו נודעהו ושכלו כחצ כל מה שכתב
ואומרה לו בראותי אותו כותב מוצלעדי דבר לפניו נודע האמר שמה נעתיק
מספר ואתה אין לך ספר רק מראשך אתה כותב הלל כאה לך לאמר כי משכלך
אתה כותב ויתר יהיה כבוד לך ויען אלי ויאמר אולי אודיע להם סודי זה
שמשכלי אחי כותב לא יסגיתו בדבריו ולא יתנו בעבורם פרוטה כי יאמרו כי מלבי
אני צודה אותם אבל עתה כאשר ישמעו שמתוך ספר הזהר אשר חזר רש"י
ברוח הקודש אחי נעתיקם יקנו אותם בדמים יקרים . וכן בקפר ארי כהם
וצבי מטפחת ספרים להחכם יעצ"ן , מוכה שבאים בזהר פסיקים אשר אינם
בתוך ומצאם בעשות דברי הגמרא וצו דברים רבים לקוחים מספר המורה והכחרי
כאשר הוצא מהחכם גרעץ כך שביעי מספרו ד"ה כאטע י"ב ומציא עם
מאמר מזהר שקורא המענה דם נדה נגד חכמת הקבלה ואומר שנעשה רצונו לא
זכה לבא לארץ ישראל יען לא הצין חכמת הקבלה ראה עם כאטע י"ב הזרות
שנמלא צו ואין החכם יעצן טען נגדו שאינו לרש"י כאשר מוצא בקפר עם
הגדולים וערכת ספרים אוח ז' זה"ל : עשה מקורו צא מטפחת ספרים וראיתי
בהעברה בעלמא שיעשה פלולים עד שכתב שאינו לתחתי אלא לאחר ופקפק על
הגדולים

המקובלים שכפי הרמז ראוי שיהיה הדין כך ות"ע נראה הפוקקים וגדולי התלמוד
 יפסקו להפך . ויעטנו עוד כי הדבר המקובל אין ראוי שתמלא בו המחלוקת
 ואנחנו נתמלא מחלוקת רבה צ"ן אלה המקובלים בקרטי התורה היותר גדולים .
 וזה כי י"ט וזהו שראוי שישאר כי העקר קפירות הם האלוהות בעלמו ושאיך הכי
 עלה יותר גדולה כלל וזאת הדעת הוא כפירה צדה וכ"ט כפי המפורסם אלל
 כלל חכמי ישראל ויתר העם . אלל אם אולי ירכו לומר שהם עיניי או חושרי
 וזה נתמלאים צאל , אם בצחיכת השכל ואם באופן אחר , וזה רחוק וקרטיהם
 ועדצריהם צאלה הספירות ויאמרו גם כן שתפלותינו כלם רועים על ענה ולאלה
 כבין וי"ט וזהו שראוי שישאר כי היה מחלוקת רבה ציניהם וצ"ן המפורסם אלל
 העם כלו וענין האל ואם כן איך כאשר שהדברים האלה קבלה ואלל חסיבני
 והמחלוקת הנמלאת צ"ן חכמי התלמוד כי כאשר הצ"ן היעצ וזה שראוי שיענין
 התלמוד בזה המאמר ומה שאמרו גדולי המעלה רבי משה ז"ל בדבריו לא יקרה
 וזה ספק . ואם כן אחר שאין לנו צקום פנים פרקום צלתי מחלוקת למה
 נכריח עלמינו ללכת צזו הדרך וכ"ט כאשר נתמלא רוב הדברים ההם צלתי
 וסכמינום כלל למה שהצאר צהקש השכלי ואלל רובם נאותים לדברי קדומי
 הפילוסופים אשר התצאר צטולם אלל היודעים .

וזה דברי החכם הפילוסוף משה גדליהו ברעבער צפתיחת פירושו לסקר
 הכוזרי על דברי הקבלה : נראה צעליל להצותן צחכמה זו כי היא רטמי דיעות
 צבי קדם וילדי נכרים ודעות חכמי יון ושאר העמים . וקראו לחכמה שהיא
 המורכבת מדעות פלטי היוני ומחכמה צבי קדם גנאקטיקא , וכבר אמרו חז"ל
 שמות המלחכים עלו עמם מצבל וכו' . וצבלל כאשר כי לחכם האמיתי ואזה צ
 שורת ה' התמימה והצדורה אין חלק צצעלי הקוד ולא נחלה צקודותיהם כי מלצר
 שורת ה' צהירה וזכה ותאיר עינינו וחגיה חסכה כפטינו ואין לורך להין לעלות
 על צומתי מרועים ולרגל שומי שחקים לראות מה יעשה אחורי הפרגוד ואת כל
 עיני פוליא טל ועלה . ולהליע שאלו עתחת מקום חשך ואפילה מנודח
 לחור טם מקום מוקצ קמאל וק"א כי כבר דצרה השורה נגד החלומות האלה
 ואמרה כי המלות הזאת אשר לכי מלוד היום לא נפלאת הוא מומך ולא רחוק
 הוא וכו' . עוד מהנמנע שהפלוסוף ההורי יעקוק צדצרים האלה אשר
 אין להם יקוד צטכל חנוטי כלל וכו' . ומאחרי שאין טכל האנוטי מביע
 להם ולא צאו צתורה כבר ילאו מכלל חכמה והמה רק ילדי כח הדמיון . ומה
 לפילוסוף ולדמיונם וכו' .

שנית רוב דצריהם מרחיק השכל צמלאו אוחם מחליעים צחק הצורה
 ובעלם כצודו יתצרך דצרים מצמיאים לידי הגשמה או לידי רצוי צלימוד הספירות
 וקוד אצא ואנא וצער אכפין ודומיהם , וכו' וכו' . וזה זאת עשו צעלי קוד
 לנו המעט צעייכסם להחטיך את הצוכתס למה זה גנחתם את אלהי . וזה
 אלהים מלכי מקדם המרוסם לאין חכלית מכל מחשבות ומלומות העולות צחזיק

כח המדמה הוא מנהלנו ומשגיח בנו צלי שחוק וצלי אמצעי ואליו קרא וכוונת
 עליו דרכיו . ואם יאמרו על הסתירות והסתגרות שאם גם לא יוצן הדבר
 לריק שנאמין בו הלא אלה דברים של תהו כי זה פארנו וכבודנו שלא תחייבנו
 הסורה להאמין בדבר שימאן בו השכל וכו' וכו' .
 ונודע לכל דורש קדמוניות המריצה הגדולה שהיתה צין אלהי תורת
 הרמזים ואלהי תורת הרמזים צעזור הקבלה . לכן כל אחרוני השוקקים אחר
 לימוד הקבלה מאשר נתחמה צנסיין כי כל דורשי לימוד הקבלה ישאלו כל קצרה
 ישרה ובחכמות יתעצו , אלהים רק קודות ואומרים רזי לי ורזי לי ואינם מצינים
 שום דבר תורה לפשוטו ומעקצים הכתובים וכל הישרה יעקב ומוסיפים על
 הקודם בהכניסם בתפילה תחינות וצקשות צנסיין ארמי שומגינה צעיני מלאכי הסרת
 סיניו כיחות הנפש הטויות , בדעת הכלבו מוצא צנסייה הלכת ראש הסנה .
 ונתפללים למלאכים אשר אסרתה הסורה צדיצור לא יהי לך . כמו שנאמר בצו"ת
 חות יאיר , זה"ל : כ"ס קרחק מלומר צפיו תחנות וצקשות שזכר זהם
 שמות ספירות וכיטוים המיוקדים על ארבי הקבלה שפשוטן של הדברים מורה
 פירוד ונשמות חלילה : וכן הגאון הרב ר' אלעזר פלעקעלט צקפרו תשובה
 מאהבה חומר : הנה צקפירים בהזכרת קצות המלאכים והאומרים והספירות
 בלימה ומלאכי הסרת אינם כזקקין ללבושם המצובצט : וזה לשון ראש"ע
 בהקדמות פירושו להסורה צחצו המעשה דרכים למפרשי הסורה חומר : הדרך
 השלטי חושך ואפילה הצודים מלצם לכל הדברים קודות ואומרים כי הסורות
 והמשפטים חדות ולא אחריק להסיצ עליהם כי עם תועי לצד הם וכו' . ופקק
 דין הוא צו"ד הלכת ח"ת סיין רמ"ו : המקובלים ושאר האחרונים הפליגו בדבר
 שלא ללמוד חכמת הקבלה עד אחר שימלא כרסו מה"ק , ויש טחצו שלא
 ללמוד קבלה עד שיהי צן ארבעים שנה כמ"ס צן ארבעים לצינה , ורוב המתפרלים
 לעלות בהכמה זו קודם הזמן הראוי קמטו צלל עת . ועתה רצים הנה המתפרלים
 אשר ישתמשו צממות וכל הרולה ליטול את השם יצא ועו' ואין קץ לתפלות
 המלאים משמות המלאכים אשר העלו עמיהם מצבל אשר צלל שפתם חלי מדברים
 עצרי וחלי ארמית . לכן הטוב צעיני שיאחו צחורה הסומינה משיצת נפש ואשר
 הוא עץ חיים למחזיקים בה ומהחכמה אשר הוא קם חיים למולאיה אל יח ידו ,
 כי החכמה חיי צעליה , וירא אלהים יולא ידי שניהם . והדרך הקלולה ללמוד
 הסורה צסום שכל , כעלת הראש"ע אשר זכרתי מהקדמת פירושו להסורה וצקפרו
 יקוד מורא . והנה הראתי לדעת כי אשר לו חכמינו על לימוד החכמה לא
 כיוונו אל הקבלה רק חכמת הפילוסופיה היתה נבגמתה , צאמרה ארבעה ככנסו
 לפרדס . ואשר אמרו על ר' יוחנן צן זכאי שלא הכיח דבר גדול ודבר קטן דבר
 גדול מעשה מרכזה , חומר על זה הכסף ומטה הלכת יקודי הסורה שהרי הדרש
 של מעשה מרכזה הוא הצורה יתעלה צין לדעת חכמי הקבלה וצין לדעת חכמי
 המחקר וכאשר יודע ממוצא לעעלה דברי הרמזים צפתחת הסורה שאומר : וכבר
 צארכו וזכרנו צסום שפע עשה צר אפית הוא חכמת העצם

ומעשה

ועשה תרכזה הוא הכנות חלטה וכאשר כחז בארצעה פוקים
הראשונים והלכות יקודי התורה וזה נקרא מעשה זרה וזה מעשה
תרכזה וקיים עם טידיעה פניהם נקרא צפי חכמי הגמרא עיול בפרדס.

אגרות ומדרשות

אמר ר' יצחק לשעבר הי' אדם מתאוה לשמוע
דברי משנה ותלמוד ועכשיו שאין הפרומה
מצויה ותאות אדם רק לשמוע דברי אגדה
(מסכת סופרים)

והנה נודע וכתבר כי חכמי התלמוד הקטירו החכמות באגרות ומדרשים
אשר שכל עובד לחכמי לצד דרשים, ומה כוללו דברי הרב הרמז"ם ז"ל בהקדמת
זרעים על דברי הגדות ומדרשות חז"ל, ז"ל: וחומר זה הענין צנין שאין לו
חכמה כלל ולא הרגיל כפשו מדרשי חכמות התלמודים חז"ל הי' כסעו
עסק כל אנו לשכל אשור עכשאלהו שאלות האלהים שהם לפנות
בדרשות אין קצק שהם רחוקים צעיקו כרחוק השמים מן הארץ ויקלר שכלו
להצין וזה, ועל כן ראוי שכדין הדרשות ההן לכך זכות
וכע"ז לעיין בהם, ואל כומר להרחיק דבר מהם, חזל כעירחק
צעיקו דבר מדבריהם כרגיל כפשו בחכמות עד שכצין עכ"כיהם. וכן ראשית
דבריו עם: הדרש הכמלא בתלמוד אין ראוי לחשוב שנעלתו ונעוטה ותועלתו
חקרה חזל יק צו חכמה גדולה מפני שהוא כולל פליאות כפלאות, כי הדרשות
הם כשישכלו בהם השתכלות שכלי יוצן בהם נהנוצ האמיתי וזה שאין למעלה
ומנו, ויגלה מהם מן הענינים האלהיים. ואמרות הדברים מה שהי' חכמי
החכמה ועליונים אותו ולא ראו לגלותו, וכל מה שכלו צו הפילוסופים דורותיהם,
ואם חציע אותו על פשוטו תראה צו ענינים רחוקים מן השכל שאין למעלה
מהם, ועשו דבר זה לענינים כפלאים. האחד מהם ללעוץ רעיוני התלמודים
וללצד לצותם, ועוד כדי לעור עיני הכסילים שלא יזירו לצותם לעולם.
ואלו הי' תראה להם זהר האמנות יקירו פניהם מהם כפי חקרן ענעיהם
שכאמר בהם ובדומיהם אין מנלים להם הסוד מפני שאין שכלם שלם לקבל
האמנות

האמנות

האמתות על צוריים . וכי החכמים לא הי רולים לנלות קלחם לקלחם סודות
 החכמה . וכבר זכרו קאים מן החכמים ככד לאכסים בקיאים בחכמת מעשה
 זראסית והוא הי בקי במעשה מרכבה ואמר להם למדוני מעשה זראסית ולמדרכם
 מעשה מרכבה , ואמרו טוב הדבר , וכאשר למדוהו מעשה זראסית נמנע הוא
 מללמוד להם מעשה מרכבה , וחס ושלום מעשה זה מפני רוע לב למנוע
 החכמה , או בקציל סיהי לו יתרון עליהם , שהמדות האלה מבינים זאחד
 מהטפסים קל וחומר זאלו החקידים הנכבדים , אזל עשה הדבר בקציל טראה
 בעלמו ראוי לקצל מה טיס אללם , וטאנים ראויים לקצל מה טיס אללו .
 והזיאו ראוי על ענין זה דברי שלמה דבט וחלב חמת לשונך ופרטו עליהם השלום
 ואמרו שעכין דבר זה , שהחכמות המחוקות שהנפט הנעם בהם כמו טינעם
 החך בדבט וחלב לריכים להסתירם ואל יעלו על שפת לשון צקום פנים . ואולם
 ירמו זכחוז מהם רמזים כעלמים וכטיבלה הקצ"ה מוסות הסכלות מלכז מיי סירלז
 אחרי אשר ייגע וירגיל בחכמות אז יצין מהם כפי טכלו ואין לאדם עם החכמה
 זדרשטה אלל לעזוז עכיוני זיד הצורח ולהתפלל אליו ולהתחנן לזוכנהו ולבלות
 לו הסודות הגנוזות , כמו טמלחו דוד הטלך ע"ה עשה כן זאמרו : גל עיני
 ואזיעה כפלאות מחורחך . וגלו במעשיות רבות זחלמוד וע"כ אין ראוי לחכם
 לבלות מן הסודות אלל למי שהוא גדול מומו . וכן שלטי הגבורים זפרק
 קמח דע"ז טמזיא לשון ריח"ז בענין דרוקים ואגדות (ומוזח ג"ב טל"ה דף ת"ו)
 זה לשונו : דע והצן כי המדרשים על ג' דרכים , יש מהם שהם גוזמח כמו
 שאמרו דברה חורה לשון הזאי דברו כזיאים לשון הזאי דברו חכמים לשון הזאי
 (חולין ל) בענין ערים גדולות וזלורות בטמים , וכן והצקע הארץ לקולם .
 יש מהם רבים כדברי רבה בר בר חנה שהן דרך גוזמח . ויש מהמדרכות שהם
 מעשה כיסים שמראה הקצ"ה כוחו ומראה להם מעשים מוראים כו"ט זדניאל
 וראיתי אחי את המראה . ויש מהמדרכים טכונח חכמים בהם לדרוש המקרא
 זכל ענין סיכולין לדרוש ולטמו על מ"ט אחת דבר אלהים טחים זו טמעט
 ואל חתמה על זה הלל חראה רוב פעמים אפילו הדיוע אחד מדבר דבריו
 מורכזין טיס להם טני פנים וכ"ט דברי חכמה טכאמרו צרות הקודט , ועד"ז
 דורקים החכמים המקרא זכל ענין סיכולים לדרשו ואמרו אין מקרא יולא מדי
 פטונו שהוא העיקר . וכל המדרשים הנדרשים זו יש מהן שהוא עקר קרוב
 לפטו ויש מהן טיס זו רמו כמעט , הלל חראה מה טדרט אחד מהחכמים יעקב
 אזינו לא מה ואס ח"א להיות המדרט כמטמעו יש זו רמו לאמר טלדיקים
 אינם מהים טטמס וזכרם ומעטיהם הטובים קיימים לעולם . ומה טדרטו
 עמידה הארץ להולל גלוסקאות וכלי מילח זל ללמד טעמיד הצורח לחדט טובה
 בעולם . ועוד אמרו זחלמוד ארץ ישראל (ירושלמי זפ"ו דכו"ר) וכי
 המדרשות אמנה הם דרוט וקצל טכר . הא לך הדבר מוזמר טלא חערר
 החכמים המדרשים ע"ד חמוכה ועקר אלל להרבות טעמים
 למקרא ולדרשו זכל פנים . והמלגלב על דבריהם עליו כאמר ויהיו מלעזבים

זמלחכי

צמלכי חלקים . וכחצ מהרי"ק ז"ל : וכן אחת מולא צנזיאים סדצרו צמסל צד"ח
 צדצרי קבלה אלל צדצרי חורה ומלות חי אחת רשאי לדורסם צלסון מוסל חוץ
 מוסלסה דצרים שהי רבי יסמעאל דורסן צלסון מוסל והלכה כדצריו צטנים . אם
 יקום והתהלך צחוץ על מועכחו מלמד סקרא הכחוצ מועכחו גופו . וזרחה
 עליו סמוס וכי סמוס לצדו עליו זרחה אלל הדצר צרור כסמוס . וזה לסון
 הרמז"ס צדצר אגדות ומדרסות חורה פרק ו"ג לסליסי : ואמנס ארבעה מינים
 סצלוכצ כצר זכרו ז"ל צו קלת קצה על לך הדרסות סדרכס ידוע למי סהצין
 דרכיהם וזה שהס אללס כדמות מלילת הסיר , לא סהדצר ההוא הוא הענין
 הפסוק ההוא . וכחלקו צני אדם צדרסות לסני חלקים , האחד ידועה שהס
 אומרים על לך צאור ענין הפסוק ההוא , והחלק הסני הוא מוצה אוחס ויחסס
 לסחוק אחר שהוא מוצאר כגלה סאין זה ענין הפסוק . והחלק הראשון כלסס
 וכחצר לאומה דרסות לפי מוסצתו ולסמורס , ויחסוצ שהס ענין הפסוק וסמוספט
 הדרסות כמוספט הדינין המוקצלים . ולא הצינה אחת מוסתי הכחות שהס על לך
 מלילת הסיר אשר לא יספק עניינים על צעל סכל . והי"ה דרך ההוא צמון ההוא
 והי"ה עיסיס אותה סכל כונה סיעסו המוקוררים מוצרי הסיר . אמרו רבותינו ז"ל
 חני צר קפרא ויחד תהי"ך על אזניך אל תקרי אזניך אלל אזניך מלמד סאס
 יסמע אדם דצר מוגנה יתן אלצעו צחוץ אזנו , ואני תויה אם זה סחכא אלל אל
 סככלים כן יחסוצ צפירוט זה הפסוק וסזאח הוא כוונת זאת המלות וססיחד הוא
 האלצע ואזניך סס האזנים . איני חוסצ סאחד מי ססכלו סלס יחסצ זה ' אלל
 הוא מלילת סיר כאה מאלר הזהיר צה על מדה עוצה והוא כי כמו סאסיר לומר
 דצר מוגנה כן אסור לסמעו , וסמוך זה לפסוק על לך המוסל הסיר , וכל מה סיאמור
 צמדרסות אל תקרי כן אלל כך זהו ענינו . וכצר ילאחי מן הכוונה אלל שהוא
 חועלת ילטרך אליה כל צעל סכל מואכסי חורה הרצנים . וכן אומר צעל צחינת
 הדת : ואולם ענין האגדות אשר צחלמוד ומדרסיס אשר לצעלי המוסנה והחלמוד
 מולא צס דעות רצות כה האוניס כפי פסועס כלס , וכח תרמיק האגדות
 הרחוקות כפי פסועס וחלעיג עליהס , ואומר כי החלמוד כחלק לצי חלקים . חלק
 צהודעות הדינים כלס , וחלק צמדרסות ואגדות , והחלק הראשון אין ספק אלל
 כל צעל דת מואכסי אומתו סאין ראוי לחלוק עליו כלל כאשר כצר כאמר . אולם
 החלק הסני הוא אשר יסכן לפעמיס סלא נסכים צו ולא יקרא צזה חטא . וזה כי
 חורה לא חיצתו לסמוע לחכמים אלל צעניני הדינים אשר צס מועסה או צעניני
 סרסי האמונה המוסכמים מהס , אם צענין הדינים מוצאר צאמרה חורה על פי
 חורה אשר יורוך ועל המוספט אשר יאמרו לך חעסה , ואולם צסרסי הדת
 המוסכמים מהס מוצאר ג"כ סראוי להיות הענין כמו סאמרו כי סס היו ראסי
 האומה וחכמיה אשר ידעו עניני הדת וסרסיה . ואולם החלק האחר
 והס הדצרים אשר אמרוס על לך סקצרא לא כמורי חורה לא
 כחויצ צלי ספק להאמינס כאשר יראה לנו היותס
 חולקים על האמת , למסל אשר כחצו צחכמה העולם אמר הרב

המורה

המורה פרק י"ד לשלישי: אל תצקם ממני שיסכים כל מה שזכרו רבותינו צעניני
התכינה למה שהענין כולל באמת, כי החכמות הלימודיות היו צומכים ההם
חקרות ולא דברו בהם בקבלה מן הכביאים אבל מה שהיו חכמי הדורות צומכים
ההם או מאשר שמועם מחכמי אותם הדורות, וכן מאור עינים אמרי כינה
פ"ח: כלל זה צידנו כי אם שתצין דברי חכמינו האמורים בשמים וכסיליהם
תמינחם ותנועתם וכן צלוח הארץ ותראה כגדס איזה סחירה מדעות הפילוסופים
אשר כתבו אחריהם אף אם ישב כי דברי חכמי האומות מיוקדים ביותר
אין זה חקרן צחק יתר הדברים שנקרו לנו כי הנה צאלה לא דברו המקובלים
מן הכנזאה רק ככל אדם אשר לנראה עיניו יפוע או לנשמע אזניו יוכיח.
וכן בקפר מלחמות וולוח להרשצ"ן: דברי רבותינו כחלקים לשני ענינים החלק
הראשון הוא הדברים שהם תלויים צמלות וצדיקים וזה הנקרא מדרש חכמים.
והחלק השני הוא דברים שאין צו לא מלוח ולא עצירה ונקרא מדרש אגדה.
ואמנם החלק הראשון אנו חייבים להאמינו ולהזהר צו ואין טוס חלק מדרריהם
ז"ל שצאו צענינים אלו שאין אכחו חייבים להאמינו ולהזהר צו, וחייבים אכחו
לצארו וללצנו ולצרו ולדברו ולהגות צו תמיד ולישא וליחן צו. ואמנם החלק
השני והם דברים שאמרוה דרך אגדה לנושך לצ הצריות וקטני החלומידים באשר
היה יגיעים ומתעסקים דברים על דרך זה המשל והחדה לתח לפזאים ערונה
לנער דעת ומזימה ועל זה וכיולא צזה אין אכחו חייבים להאמינם אבל איש
חכם לצב ישחדל להשיצם אל המושכל ויצרכם, כי כל דצריהם צזה אינם על
דרך כגלה אלל על דרך נקצר, על כן מיי שלא יר"ה להאמינם אין עליו עון
אשר חטא והרול"ה להצנוק צו ולצח תכוחו הנה שכרו אחר ופעולתו לפכיו.
והחקיד הרצ רוח"ל בקפרו דרך חכמה אומר: המאמרים צהגרות יחלקו לצ'
ענינים, אשר יגידו צם עקרים ועקרי החכמה מוקרים או אלהים. והנה המאמרים
הלמודים המוקרים אין לורך לדבר עליהם כי תועלתם מפורסמת ויפעחם
בלייה, אך כדבר מן הלמודיים האלהיים הם חלק הסודות ואין ראוי שימקרו סתרי
כך לפכי כל הרולה ליעול את הסם כי אין כצודו של השי"ת שימקרו סתרי
ציד אכפי מדות רעות וענינים צאמה עמוקים מאור ולא יללחו צם אלל אכפים
זכי השכל ומלומדים צדרכי העיון היעב, ואם יפגעו צככלים גסים אף צלתי
מלומדים צעיונים יוליאו הענינים האמיתיים היקרים לשצנפים ודעות רעות.
לכן אור הרשצ"ן f ז"ל על המאמר הקצ"ה מחפלל: יש צאגדה
זו סוד נקבצ וגם הכותב אומר טם צאגדה זו יש דברים קטים הליור
ועוד להרשצ"א צרכות פ"ה: וזה מנהג חז"ל צמקומות אחרים כמו צמ"ט פק
הספינה על פקוק וכירס אצד חצצון אור רשע אין רם אצד חצצון. וצודאי אין
כונחם להוליא פקוקים מירי פשוטו אלל כל זה מחכמתם לקצוע דברים הלריכים
לכצדי הענין גדולי התועלת צלסונות לא תשכח זכרם. והרשצ"ן צמאמר השכל
אומר: וראיתי להזהירך עם אזהרה גדולה ומזקה ואוא שלא יעך הדמיון
הכחוצ אשר העטה כבר אכשים הרצה לדבר סרה צדברי רבותינו ז"ל צאגדות

ודרשות

ודרשות ופזרות הנכ והנה ויאמר כי כל הדברים צהם כפי פשטיהם ולא
 יסברו צהם קצרות, ואף כי מקלת דבריהם רחוקים מאד מן השכל. והנה האנשים
 האלה יסירו הדר החורג ויחסכו מאורה. וכן הרמזים בהקדמות זרעים: ועיכ
 ראוי סדרון הדרקות ההם לכף זכות ואל נאחר להרחיק דבר מהם אלל כסירחק
 צעינינו דבר מדבריהם כרגיל נפסקו בחכמות עד סכנין עינייהם, שהרי החכמים
 אע"פ שהיה להם מן התורה ללמוד ועוד הרעיון והגינה וחזרת החקידים
 הנכונים היה מייחסים החקרות לכפסם כשהם מעריכים נפשותם לפי מה שקדם
 אותה, והוא מה שאמרו עירובין דף כ"ג לזן של ראשונים כפתחו של אולם
 ושל אחרונים אפילו כמעט סידקית וכ"ס אכחו שהחכמה נעדרה מנוכו כאשר
 הודענו הקצ"ה ואצדה חכמת חבטיו וצית כצוני תסתר, ייחד הכחוצ כל אי
 מנוכו בארבעה דברים, בחולסת השכל, וחזק התורה, ועללה צקספה החכמה,
 דריות צבלע העולם, ארבעה טבעיו הרעים, ואיך לא נככים החקר לכפשותינו
 כסנערוך אותם עליהם. וכן הכוזרי סוף מאמר שלישי: הגדות מהם מה שהם
 מעלים מציאים על קודות החכמה כמעט גלותם. ואין לחסוד דבריהם אלל
 כחסוד הצנחנו. כי הנה חכמינו ז"ל עמלו בדבריהם להשאיר לנו זכות
 צמוקרים עונים ללמדנו אריות חיים כאשר אמר הרמזים צקסר המלות: ואף הם
 ז"ל אמרו אין וקרא יולא מידי פקוטו צכל זאת למען הועלנו בעשות פעולות
 טובות או להרחיקנו ממדות וגינות דקסו פקוק אחד והולילו מנוכו לימוד טוב
 כמו שדרקו צמירש הפקוק והודעת להם את הדרך ילכו צה. את הדרך זו
 במילת חקדים. ילכו זה ציקור חולים, צה זו קצירת מתיים, ואת המעשה אלל
 הדיכוכ, אשר יעשו זו לפנים משורת הדין. כשחלה ר' אליעזר ככנסו תלמידיו
 לצקרו אמרו לו רבי למדנו אריות חיים ונזכה צהם לחיי עוה"צ ואמר להם
 הזזהו צכבוד צמירכס (צרכות ע"ד) וכדומה הרבה. גם צחיי המדיני הורו אותנו
 לטוב לנו: נקיי הדעת טצירושלים לא היו חותמין על השטר אלא"כ יודעין מי
 חותם עומס. ולא היה נכ:סין צקסורה אלא"כ יודעין מי עיקצ עומס:
 (סכהדרין כ"י) לעולם אל ירצה אדם רעים צחוך ציתו טכאמר איש רעים
 להתרועע. (פרש"י להתרועע להתרולץ) (צרכות פע) כי צירות הטובה רבו
 אוכליה רבים הנה המלקקים תחת שלחן איש אשר השעה משחקת לו וצלר לו נעשו
 אויביו. האדם כיבר צכוסו צכיסו צכעסי ו"א אף צשחקו ו"א אף צקלמסו
 (עירובין פ"ו) אל יצזו אדם יותר מחינע (כתובות כ"ו) אל תכנס לציחך
 פתאום כ"ס לציח צצירך (טבת י) ילר תיחוק ואשה טמאל דוחה וימין מקרבת
 כי לשרט ילרי לזב הרעים מכל וכל פעם אחת היא תטפת מלחמת טול רק
 צתחצולות העשה מלחמה, וגם האשה אשר עמדך חכוד יותר מנופך (צ"ע
 דף ע"ג) רק עסוכבת חקך טמור פתחי פיך. ומפנק מנוער ילדיו אחריתו
 לא הצורך. ואם אמרתי אקשרם כמו לא יכ"ס ספרים הרבה, וצלדק
 אמרו צמירש חזית: סמכוני צאטיקות אלו הלכות המאוסות רפדוני צתפוחים
 אלל אגדות. ודרש המאמר הזה צעל אפיקי יהודה כי השטיס כוס יין ים חפץ
 לצעליו

לצעלי צו וצמה סצחוכו כי היץ אשר צו יסמח לצב חטס ותכוס עלמו חף חס
 זרק ממו ילליח עוד להכיל דצריס אחריס חבל דצרי האגרות כמו חפוח טיש
 צהס פכיוי וחילון. החילון הוא המאמר המוספר והפכיוי הוא המוסכל המורכב
 חוך חוכו של המאמר רק להיות הסיפור כמו שומר אל המוסכל כמו הקליפה
 להפוח. וכן צפסיקהחא ילקוט רמז קס"ח אשר ר' חצין דצרי חורה כמסלו
 כקודיטען יס צו דצט ויס צו יין ויס צו פלפלין יס צו יין כי מוציס דודיך
 מיין ויס צו דצט ומחוקיס מודצט וכיפת לופיס ויס צו פלפלין אמרת ה' לרופה
 עכ"ל. אשרי חיס שומע לדצריהס היקריס כי נעים כי נסמרת נהגה צהס יומס
 ולילה וכסיומס חמיד כגד עיניכו על לצצנו ועל כפסנו להיות מואשר צזה וצצח, כי
 בס צעולס הזה חין עוכג גדול כעוכג הרחמי הזה, ולירד לעמקת דצרי חורה
 והחכמיס עוב לחדס לעקות כעלח הרמז"ס צהקדמות זרעיס אשר זכרתי טיצקס
 מלח חלל העיב חוכן הדעת להאר עיניו צהורתו ויאלל מחכמתו עליו ויחן
 צלצו לחהיב מלוחיו, וסקרו אחי על ספרי הקדמוניס כי כן דצר הסל"ה הקדוש
 ספרי האחרוניס המה רק מליקטיס מהראשונים ומי חיס ירא ה' צמלוחיו
 חפץ מאוד אורחו דרך יצחר, ילמוד ציאורי הקדמוניס על כחצי קודס כפירוש
 רס"י רצח"ע רטצ"ס רלצ"ג רמז"ן רד"ק אצרבנאל עקידה ר"ט צן מלך ספורני
 וכדומיסי. וצדצרי הרמז"ס יגה חמיד כאשר יעץ עלה המליך הצדוסי צקוף
 ספרו: סוף דצר חיימן או חסמליל חלמין צמה סהלמין צו אחרון הגלויס
 צזמן וראסס צחסיצות הרצ המורה זל"ל. כי החכמיס חללו חזינו צסוס סכל
 צמקראי קודס ועל סרטי לקון הקודס החחקו עפ"י חקי הדקדוק וההגיון ירד
 יס החלמוד והעלו פכניס צידס, צמועלות ודעת סורו אותנו צמה ירלה חיס
 לפני חליה מרוס, וצספריהס כוזרי מורה חו"ה עקריס עקידה וככה תורה וחכמה
 יחלכדו ולא יחפרדו, וכל אשר פרשו צמקרא וצדצרי חכמי ס"ס ע"פ סכל
 עקור חייס לצעליו ציחרו היעצ. מה מאד נעימיס דצריהס ומחוקיס מודצט
 וכופח לופיס לכפס המוסכיל, חמלחס כפס כצון, וזה דור דורסיס צספריהס
 חמס לחיס חצני חן צצכיות כסך חורה. חס חמרת חספרס חן עלמו עספר והלח
 חמה צכחוציס נדרטיס לכל חפליהס. ראה צמורה ח"צ פ"ל ציאר חכחוצ ויצדל
 חליהס צין חמיס אשר מחחה לרקיע וצין חמיס אשר מועל לרקיע צמאמר ר'
 עקיבא כסחחס מביעיס לחצני טיש עהור חל חמרו חיס חיס, סכן כחוצ
 דובר סקריס לח יכון, אשר חמר סס הרצ והחצונן חס חיה מואכטי ההחצונות
 כמה ציאר צזה המאמר ואיך גלה הענין כלה, טחס ילקח על פסועו צגקות
 העיון יהיה ענין צלתי כולח כלל, טחין סס (צחטמיס) גוף צלתי היקודות
 צינינו וצין חטמיס ואין סס חיס למעלה מן חלויר. וכן הלך צדיעה הזאת
 העקידה וצעל רוח חן צפירוש הפקוק חכוכר. ומאמרס סהזחיר ר' עקיבא
 לצל חמר סחמיס חכוכר צכהוצ חינו חיס מועס. וכן ציאר סס מואמר חז"ל חרס
 ומה כצרחו כחחד. ומה סציחרו צמדרס סהנחט כרכב וסחוא היה כטיעור
 גמל וסחוכצו היא אשר הטיח חה חוה וסחוככ הוא סמאל, ראה סס הפרק

הזה

הזה וכן פרק טשי ממורה ח"ב ציחור הפסוק נרדה נא אשר זה לטון רצים
 אשר אמרו כביכול אין הקצ"ה עושה דבר עד שנסתכל בפלמיה של מעלה -
 אמר : אחמה מאמרס מסתכל כי צום הלסון בעלמו אמר הפלטון . ועל
 מאמר צראקית רצה כל מקום ה' הוא וצ"ד אמר הוא ז"ל : ואין הכונה באלו
 המאמרים כלם מה שחשבוה הפתאים שיש לו ימעלה דברים או מחשבה או
 שאלת עלה או החזוכות והעור דרעה אחרים כי כבר אמר הכניח את מי מען
 ויצינהו . וראה גם דעתו בענין המלאכים ומה שאמרו רבותו צוכין יהודס וחמר
 אמר ר' יוחנן ציקס לעבור ורמו לו הקצ"ה מלאך שהיה ממונה על החלואה אמר
 הרב כי הכחות כלם מלאכים , והנה רולה לומר כח הקוסי . הנה כבר קרא הכח
 הזה מלאך , וכן ממלאס תמיד אמרים מלאך הממונה על כך וכך . ומה מאוד
 רע עירון הסבלות ומה מאוד מציק אלו אמרת לאיש אחד מאשר יחשבו שהם
 חכמי ישראל שהם ישלח מלאכו שיכנס בצעון האטה וילייר עם העובר יעצ לו
 זה מאד ויקבלהו ויראה זה עולם יכולת צחק הסס וחכמה ממונו ימעלה עם
 האמינו ג"כ שהמלאך הוא בוך כאש קורפת שעורו כשליס העולם כלו , ויראה
 זה כלו אפשר צחק הסס , אמנם אם תאמר לו שהסס ימעלה עם צורע כח
 מלייר יעשה חכמות אלו האזרים ויתארם והוא המלאך יצרח וזה :

ועל דרך זה הזן מאמרס מלאך הממונה על הזריון לילה שמו .
 מלאך הממונה על הזרד יורקני שמו (שקמים קי"ז) הממונה על המזים
 דומה שמו (צרכות ח"י) והוא גם כן ממונה על הרוחות (סגדרין ל"ד)
 שר של ים (ביעין ס"ז) מלאך הגשמים רידא שמו (מענית כ"ו) מלאך
 המות מלא עינים (ע"ז כ') לאמר כי אין נקשר מכה המות . וכן
 ראה ממורה צפרק טבעים לראסון מאמרס בחגיגה משצנה רקיעים פירוש
 קילו לרוכב ערבות , וקיים סס כי כל מה שמלא לחבמים ז"ל כי השמים
 הפלוכים צהם כך וכך והשמים הפלוכים צהם כך וכך אין ענינו שצנמים
 גשמים אחרים בלתי השמים אצל ענינו שהכוחות המהות הענין הפלוכי
 והסומרות קדורו יצואו מן השמים הסס והרא"י על מה שאמרתי לך אמרס
 ערבות טבו לרק ולדקה ועפעע וגזוי חיים וכו' , ועל פעמיד הקצ"ה להחיות
 צו המזים , ומצואר הוא שכל מה שמלאוהו אין מהס דבר שהוא גסם סיטי
 צמקים כי העל אינו טל כפטונו . וכן מצואר הרעצ"ס צמורה פסוקי תכ"ך
 על אופן הסלס ע"פ המורה והמכות להרחיק כל גשמים מהצורה יתצרך .
 כאשר משצח החכס ר' שמואל אבן חנון בהקדמתו לטעויה פרקי הרעצ"ס
 על הפסוק צירעיהו אל יתהלל חכס בחבמותו , אמר : ולהרצ ז"ל צו פירוש
 ללא יקילה צבתס אופיר . וכן ציאר צעוב טעם צאצות פ"ד בהמשכה יפז
 טעה אחת בהשוכה ומעשים טוים צעוה"ז , את המקרא צקהלת כי אין
 מעטה ומסצין צשאל ומקיים כאשר חנחן ספר קזלת צזאת הנחירה יתצאר
 האמת

האמת • וכן פירשו צעקיה עקרים וזינה לעתים ודומיהם דברי התורה הזאת
ומדרשות חכמינו באופן אשר הכונה לצ קוראם • דרוש אותם צספריהם היקרים •

אברי הצומר זהם וצושכחם קילת נקיה •

דרך אמונה

דרך אמונה בחרתי משפטך שויתי
(תהלים קי"ט)

לפלגות גדולים חקרי לצ צים החקירה צדצר מליאות הצורא יחעלה •
אחר חקר כצודו העלו פנינים צידם • תהום החכמה אומר צי הוא ככר • דרשו
ה' צהאלאו על ידי • ולא נמלא להחולכים חסיכים ואין נגה ונגה נגדו • רק
המשכילים אשר יזסירו כזהר הרקיע ילכו צאור ה' • וצאורו יראו אור • וזה פרי
הלימוד מקפרי חכמי עמינו • אשר עלו צקלם החכמה מולצ ארלה וראשו וגייע
הצמיחה • כי נראה ה' כלצ עליו • כי נבקוד על דלתות הקפרים מדצרים צרומו
צל עולם כספרי הרמזים והמהלכים צנחיצותיו • יודע לנו כי צתורה וצחכמה
יעלה האדם צחור אדם הועלה צדרך חיים אשר למעלה למשכיל לצבור צאמונה
צארץ • עת חלקו צחיים ממים וצחלד • ולצצוע נעיונות ציון ה' כלח אחרי
עורו נקפה זאה • ווצצרו ימה חלום • ורק צתורה וצחכמה צצמורת סניהם
זה כל האדם אשר אחרון על עפר יקום וגואל חי אשר יפיח רוח צעלמות
היצמות והחיינה • ולרצע אומר צלצו לא תדרוש אחרי ההורה והחכמה ואין
אלהים כל מצימותיו • אומר אלהים • אחכי אקתיר פני מומך ולא תסורכי •
זה דור דורציו מוצקטי פניו ימלאו היולר כל צכל נצרא • אחד היה אצרהם
אצינו ע"ה אשר אחד נקרא ואחד קרא • לרק יקראו לרגלו • ולום אח צניו
אחריו לצומר דרך ה' • כאשר נדרש מאמר חכמינו ז"ל צהקוחפין • ר' אליעזר
המדעי אומר אלטוגניות גדולה היתה לו לאצרהם צלצו סכל מלכי מוצר ומערצ
משכיויים לפתחו • רקצ"י אומר מרגליות טוזה היתה לאצרהם אצינו חלוי צלוארו
סכל חולה קראה אותה מיד נתרפא וצעה סכפטר ון העולם נעלה הקצ"ה
וחלחה צגלב חמה • ופי"ו הרקצ"א ז"ל סהחכמה דומה לאצנים טווצות ומרגליו
ואצרהם

במורה נבחרת ולא ירגישו כי לצותם ריקים מאותו וכו' וכו' . ואמת אומר הפילוסוף
באמרו לא יוכל לעצור עילת הצילות ותחלת ההחלטה אלא נביא הדור צטבעו
או הפילוסוף המוצק צמח שקלאו וכן החכמה , אבל זולתו עוצדים זולתו מפני
שאנס וצנינים כמלא אלא מורכב . וספ"ג אומר : וכבר חייבתו החורה צוה
להצין צריך הקצרה הסכלית מאותה הצורה כמו שכתוב וידעת היום והשעות
אל לצנך . ואמר דהע"ה ואתה שלמה בני דע את אלהי אביך ועבדו כלב שלם
וצנפס חפלה כי כל לצוה דורש ה' ואמר דעו כי ה' הוא האלהים . ואמר
אשגבזו כי ידע שמי . וצנער הצנינה אומר חו"ה כי הצנינה צחכמה הנראית
בצריחת הצורה יתעלה הוא הדרך הקרובה אל צירור מליאותו וזה אשר לא יוכל
להציא ראיות על אמתת מליאות הצורה כמשל מצעל חו"ה לעור הכמשך אחר פקח
ועורים כאלה וייפס סבלותם באמנם כי קלר שכל האנושי להשיג דברים רעים
כאלה ודי לאיש יהודי אם יאמר אני מאמין באלהי העברים אלהי אברהם ואלהי
יחזק ויעקב , אולם לא כן דמו חכמינו הפילוסופים . צנל צחכמה עולם אומר :
אם הכלית הראותם ומייצ לבו העלמות לקלורנו לא צכל זאת נחדל מלהכיר
גדלך , כי חזק הסתרי יעיד עליו למקלרים כמו שיגלהו חזק הראותו לנשיגים ,
ואמר סס על היולר הכל חכלית וזה פנדע צך שלא כדעך ואולם כדע היודך
כמלא ואיך יעלם מליאותך עם גדל פרקים מעשיך והגלותם . ועל מלוי הדריסה
באותה מליאת הצורה דרש צנל צינה לעתים דרוש חו"ה הפסק דרך אמונה
בחרתי ומשפטיך שויחי זה"ל : ירלה כצבאחי למה שנוגע אל האמונה אני צעלמי בחרתי
בצחירה מה שהוא דרך האמונה ודעת האמיתי שהוא לצחור הלודק מצלתי לודק
ע"פ טענות המחוייבות ומשכל כי צוה צלי ספק יסכים ג"כ אל האמונה
המקורסת צחורה כי אין צה אמונה אשר לא יבחרנה השכל אבל צושפטי ה'
אין הדבר כן משפטיך שויחי כל המשפטים והמלכות סלך כולן אני משום אותן יחד .
מצלי שאחר צושפט זה זולת משפט , לומר זה ומייצו השכל זה אינו ומייצו
ועוב הוא להתחקות על שרשי האמונה למען דעת מה להשיצ לאפקורס כאמנם
ז"ל ודע מה שמשפטי . כאשר אומר הכוזרי מאמר חמישי סימן ע"ז : ממה שכתב
אלל חכמי שרשי האמונה אין צוה מועלת זולת החדוד צדברים והעזר על מה שני
הוי זהיד צוה שתקוצ לאפיקירוס , כי כאשר הוכיח צנל הכוזר יתרון למחקר
מכציא כי הכציא לא יוכל להועיל לאדם בהתאמות דבריו ע"ד הלימוד ההקשי
וההגיוני שהתמים לא יוכל להשיצ לתחגבר לו ולהציא ראיה על אמתת אמונתו
מאמתת אמונתו (כלומר שיאמר המאמין האמין כוונתי והאמת אחי מאמת שאני
המאמין) וצנל ההקשים המוכיח אמתתו ע"י מופתי השכל יוכל לכלל מתנגדו .
ואומר ההצדל צין שני חכמים אשר האחד מאמין צטבעו והשני מאמין ע"י לימוד ,
דווח לחכמת השיר אשר כצדלים צה צני אדם כי מזהם שצושקל וערך התכונות
וחחוך החלקים מוטבעים צטבעם וכולדים על התכונה לדעת לכלכל
שיריהם צושפט צלי למוד והרגל ונתהם אשר אינם מוטבעים על זה אך ילרכו
ללימוד וליגיעה לקלוצ השיר ולערוך אותו אחרי תלמות רבות ואין ספק כי
להראשונים

להראשונים יחרון על אלה , וכראה מלך אחר איש אשר נקרא למשורר וצטון ומהריון
 כי הוא טועם ונטקל הסיר צלי לימוד ומרגיש כל טפל מלך טבעו . זה לשון
 הכוזר גם אשר חזינו אחרי דברי אשר לקחתים מפירות החכם מוה' גדליהו
 צרעכיר כ"י , אומר : כי החכם החמים כמו הנציחים על הדמיון מצטו הוא שיוכל
 להועיל אדם צדק הלמוד ולא יסיז על חולק צדק הדבור ובעל הדבור יראה
 עליו הוד חכמה עד סיקים לו הקומע יחרון על החמים ההוא החסיד אשר חכמתו
 אמונתו וכו' וכו' . כאשר נראה מאשר לומדים ונקלצי הסיר (ונקלצי הסיר)
 ונדקדקים בנטקלם וכשמוע להם המיה ודברים ונזהילים בחכמתם וכראה המוטבע
 הוא טועם ונטקל הסיר וכו' . וצקי א' נעמאר החמישי אחר טלא יארע לנו נזק באמונה
 אם כשמוע טענות המחנגדים כאשר כזר הכחה האמונה פורש בלכנו ולא תזוז אותה
 ומוקומה וז"ל גם : ותזימוהרת לי שמיעתם כאשר הית' וותרת לך ידיעתם אם להאמין
 בהם או להסיז עליהם כי כזר חקרתי המדרגה העליונה וצירור האמונה וצלי מחקר
 וכו' וטוב לי טאלמוד ואחחד צהקצת הדעות הנדפקות מן הסכלות כי אין הקבלה
 טובה אלא עם הלז טוב אצל עם רוע הלז החקירה יותר טובה כס"כ כס"זילא
 המחקר אל אמונת הקבלה היא ואז יתקצו לאדם השתי המדרגות רכוכי לומר
 הידיעה והקבלה יחד וכו' , והחיים קלרים והנלכז מרובה אלא ליחידים חסיה
 להם האמונה בטבע (ועל אמונה זה בטבע אחר המורה צפרק ל"ח לכסי אין
 כח צקצרא וסכל לדעה איתו צקום פנים צלי (נבואה) לכן הותר לנו לחקר
 ע"ד הפילוסופים לנקות עלמינו מדעות רעות ונהצלי טוא ככסוף והאמונה צקדי"
 כאשר אומר הצדקטי ז"ל צקו"ח הרשצ"א מחועלח הפילוסופיה באמונה טבל
 כאמין צהבלים כאלה . וכן אומר הכוזרי צמאר חמישי סימן צ' טלריכה האמונה
 והקבלה להיות מחזוקת ע"י הידיעה והעיון לצל יטנו מוסדותיהם כי לולא זאת
 איך הוכל הנפש לעמוד כגד כל הדעות הנפקדות ככסוף וכדומה מצלתי טחפתח
 אל אחת מהן , זה לשוכו . ומי לנו צנפס קוצלת טאיננה כפחית לדעות
 העוצרות עליה מדעות הטבעיים (אשר כחשי צאלהים ואמרו כי הטבע פועל כל)
 והאלטגכינוס וצעלי הטלסנאות והמכטפים ואכטי הקדמות (האומרים טהעולס
 קדמון) וזולתם ולא יגיע אל האמונה עד טיעצור על דעות רצות והאפיקורקים
 עכ"ל : ואמר המפרט על אמרו ולא יגיע אל האמונה עד טיעצור על דעות רצות
 והאפיקורקים : כן דרך כל צוחן אשר יסיס עיניו על כל דבר ולכל חכלית
 הוא חוקר טלריך לעצור צצחיתו על האמיתיות על דעות רצות והאפיקורקים
 והוא עוצר צמי הספקות וכבוד צסכך הדעות עד טיצרר האמת ויחזק צמעו האמוני
 ע"י הקטות אמיתיות וירוח לו , כי הספקות והדעות הזרות הן כמלרף לכסף וככור
 לזהב .

וזאת כדע מכל ענף ההשכלות כאשר חרץ נשפטו הרצ צעל העקרים
 כי החיוצ על איש ישראל להאמין צאל אחד וטתן התורה וטתן סכר לשומרי
 מצותיו ומעניט לעוצרים והאמין צטלטה עקרים האלה וליאות אלהים , תורה
 מן השמים , וסכר ועונס , וטועה צקצרה צדרך דריטתו אקור לחלוק עליו , זה

לטונו במאמר ראשון פ' צ' : וי שהא ונאמין בתורה נשה ויאמין זעקריה וכסבא לחקור
 על זה ואלך השכל והצנח הפסוקים הטוה העיון לומר שאחד מן העקרים הוא
 על דרך אחרת ולא כפי המוצן בתחלת הדעת. או הטוה העיון להכחיש העיקר
 הזוא להיותו חושב שאינו דעת זרי תכריח התורה להאמינו , או יאמין אזה
 אמונה צנכ ומכסי התורה להיותו חושב שאינו נוכחיש צזה קום אמונה אין זה
 כופר אצל הוא בכלל חכמי ישראל וחסידיהם , והרמזים צמורה פרק וי לטכי
 אומר : כל צעל דת ראוי לו לחקור על דתו . והנה אס כפי דברי העקרים שמי
 שהוא ונאמין זעקרים על דרך אחרת מאשר הטוה העיון לזה אינו כופר נכס"כ וי
 שהטוה העיון לדיעה אחרת צענין כסוף וקדים וכדומה , או וי שאינו ונאמין
 צספר הזהר שהוא נרשצ"י עאכו"כ שאינו אפיקורס , ואס הוא ונאמין צסלטה
 העקרים שמונה אותם הר"י אלצי הוא בכלל חכמי ישראל וחסידיהם , ואדרבה
 אקור לאיש ישראל האוהב אלהיו ותורתו להאמין בהצלים ולהושך אחריהם מאשר
 ע"י אמונת קוא ככסוף וכדומה נוסיר האדם צנחוכו מאלהיו ומזיק לאמונתו
 לכפטי ולגופו . וכפי דברי העיקרים רמז הכציא יפעיהו צאמרו : די מלככו די
 שופטכו די נחוקקכו . מלכינו רמז מליאת אלהים , שופטינו הוא סכר ועונס ,
 נחוקקכו הוא תורה מן השמים . וע"ז יקדו אכנס"ג צתפלת נוסקף לר"ה ומלכות
 מליאת אלהים , זכרונות סכר ועונס , שופרות תורה מן השמים . וכפי סל"ה ונה
 שאמרו חז"ל סלטה צצרות הנה . סצת צראשית (מליאת צורא) סצת מתן תורה
 (תו"ה) סצת לעתיד (סכר ועונס) וכגד סלטה סצרות תקנו תפלת ס"ע לטצת
 ויכולו השמים , סצת צראשית מליאת אלהים , יסמח נשה סצת מתן תורה תו"ה ,
 אחס אחד הוא סצת לעתיד , סכר ועונס . וזה לטון צעל צינה לעתים דרוש ע"א :
 ידענו מגדולי אחרוכינו ז"ל כללו כל עקרי תורתנו צאוחס הסלטה שהס מליאתו
 ית' ותורה ו"ה והסגחת סכר ועונס , ולדעתנו זו אחת נוכוכותיו ית' צמלות
 ק"ס פעמים צאחצה צכל יוס תמיד לקצל עליו עול ומלכות שמים צכל סלטה
 היקודות , שנוע ישראל זרו על הסנועת והטית און לדברי התורה וזה עקר תורה
 מן השמים . ובאמרו ה' אלהינו צ' שנות הללו רמז על שתי הנודות דין
 ורחמים הוא סכר ועונס . ובאמרו ה' אחד הזהיר צצאור על הכרה מליאת
 יולר חצל . ולסצת קולר הסגחתו אומרס לנו נלמטה למעלה כי נסיגס מהמאחר
 אל הקודס כי נחוך התורה אז לומדים הסגחה ומענה צאכו להסיג מליאת
 ה' והחתימה נועין הפתיחה סכופל ס"ן ה' אלהיכס אמת ה' הוא מליאת אלהים ,
 אלהיכס הוא דין המספט , אמת היא התורה התנויעה . ובנדרש אמרו ויתכללו
 צני ישראל את עדים נשה חורצ : צסלטה שנות נקרא ההר הזה , הר האלהים ,
 הר חורצ , הר סיני , הר האלהים סקס הודיע הקצ"ה אלהותו , (מליאת אלהים)
 סיני למה ססנא את העליונים (שאמרו תנה הודך על השמים) ואהצ את התחתונים
 (צתורה) חורצ למה , סצו כתכה תורה סנקרא חרצ סנאמר רונמות אל צגרונס וחרצ
 וכי (סכר ועונס) וצנשכנ ה' ארון סלחן ומכורה . הארון צו סכי לוחות העדות .
 (תורה) סלחן רמז להסגחה האלהית התמידית צהיות עליו לחס הפנים תמיד (סכר
 ועונס

ועונם) והתורה הוא הדעת מליחותו יחי הנחירי לארץ ולדרים ואל מול פני התורה
התורה הוא מליחותו יציעו כל שאר הכרות , וכאשר חטאו ישראל צעגל התכללו
עדים ומה חורב , ספרקו מעליהם אמונת שלטה העקרים , וצא כסף הכפורים
והמטכן סבו כרמים שלטה העקרים : ולזה רוצו רבותיו צמאורם פרק קנח
דזרכות , אור ר' לוי וכו' , לעולם ירביז אדם יר הטוב על יר הרע . סכאמר
רגזו ואל תחטאו , אי אזיל מוטב ואי לאו יעקוק בחורה . יזכיר לו העיקר
מחורה ען השמים . אי אזיל מוטב ואם לאו יקרא ק"ט . יזכיר לו מלכות שמים
שהוא מליחות אלהים , אי אזיל מוטב ואם לאו יזכיר לו יום המיתה (סכר ועונם)
והן אונת כי לא רצים יחמוו להצין חכמות ולצא על ידיהם להכיר הצורח כאשר
דמם צציה לנחמים דרום ונ"ח מה שאמר שמואל ירחיכאי אין החורה מלויה
צא"טרולוגין שאונותם צמנים . אור ליה והלא אחת אקטרולוגין וגדול בחורה
אור לו לא הייתי מצינו צאיטרולוגיא אלא צטעה שהייתי פנוי מן החורה צטעה
שהייתי כפנה לצית הוים , דלכאורה ים צזה מהסתירה מה שאז"ל פרק כלל גדול
מנין שאלוה על האדם לחסוד תקופות ומזלות סכאמר כי הוא חכמתם וצינתכם
לעיני העמים . ואיך הרחיק שמואל ע"ה כל כך ההתעקק באקטרולוגיא . ושאין
להציע זה אלא כשהוא כפנה לעים . (לי כראה שאקטרולוגיא הוא מה שאמר
להביד מול האדם ועמידות מוטב ומזרות השמים . אולם אקטרולוגיא לידע והלך
וגדול לצא השמים הוא שאלוה עלינו) אצל הענין לדעתי ונתאר צעלנו מהפסוק
שמונו לנודו מלוה הזאת כי תחלה אור ראה (לסון יחיד) לנודתי אחכם חוקים
ומשפטים וכו' (צלקון רצים) כי היא חכמתם וכו' . ירלה ראה אחת היחיד
צדור צראייה צעיניך חכמה זו , כי לא רצים יחמוו להשיגה . ור"ג כשהיה אוראה
להדיונות לורות לצנות וכו' הכל היי כפי שקבל . הן אונת כי השגת החכמה
עלמה הוא קשות מליחות לכל המון העם , כי לא רצים יחמוו . לכן אין
להמון להתעורר דברי ריבות נגד החכם , ואשר החוב עליו לחקור ולדרוש אחר
האונת , כמו שאמר צעל חו"ה צהקדמותו : והענין הזה לחקור על ענין אחד האונת
ואחד העובר אין המאמין ראוי שלא ידענו שהתורה הזהירה עליו דכתיב וידעת
היום והשבות אל לצדך וכו' אשר לא תבנור אמונת המאמין אם לא ידעם ויעסם ,
והיא החכמה הלפונה אשר הוא אור הלצנות וכונה הכפפות וכו' .
והכצון המטכיל ישתדל לחקור על מה שים צכחו וכו' . ואני שאלתי אחד מהכחשצים
ומחמי החורה מה שזכרתי לך צחכמת המלפון והסיצ אחתי כי הקבלה העמוד
צמקום העיון . אורתי לו זה ראוי אלא לנני שאין צו יכולת לעיין מפני מיעוט
הכרתו ודוחק הצנתו כנפים וכקטנים וחסרי הדעת מן האנשים , אך מי צככה
סכלו והכרתו לעמוד על צדור מה שקבל ועכצוהו מלעיין צו צסכלו העללות
והקלות צנלות האל וצחורתו הוא כענכ על זה ואסם על אשר התעלם מנונו .
כי צעל חו"ה קורא החכמות היי רוחנו ואור סכלנו ואמר על החכמה האלהית
והוא דעת האל יתברך ודעת תורתו ושאר המוטכלות כנפס וכסכל וכאיסים
הרוחניים שהוא החכמה העליונה , ואנחנו חייצים ללמוד אותה כדי להצין ולהביע

קור
הוא
יקר
יזה
זה
שכי
שני
מי
אמן
קס
ציה
אשר
כחו
די
פ
יית
מה
ורה
צבת
יה ,
יא :
וחו
לות
קס
ורה
דין
יאת
וחר
אוח
ס ,
ללו
ס ,
(ס
כיס
ארצ
ת .
וכר

אל החורה . ואמר עוד בהקדמה וכל חלקי החכמה היינו חכמה עצמי הגופות
 ומקריהן וחכמת המין ופעורים וחכמת הככבים וחכמת הנגון וכחמה הנה פעורים
 פתחם הצורה יחי למדברים להשיג בהם החורה והעולם . ואף שנחזרר מכל גדולי
 עמינו שחיזבו על איש ישראל לחקור על יסודי ופרטי אמונתו ככל זאת יש צדו רבים
 ולמומרי חורה שימאנו בחכמות ויסקיפו להם אם ידעו לפלפל בחמה הלכה אף כונתם רק
 להחיהר והמה ומהכח השמימי שעליהם אמר בעל חו"ה סער עצודת אלהים פ"ד: והחי'
 אכשים לא הקפיק להם וחכמת החורה עד שהעריחו את עלומו להבין דברי
 אכשי החלמוד ולהחיר ספקותיו ולפתוח סתיוותיו לקנות זאת הסס והתפארת להם
 וחעלמוים וחוצות הלצות ואינם וחעוררים לומפקידי הנועשים כלו ימיהם צדיעת
 הענינים הנכרים מחולדות הדיין והזר הקסה מפסיקי הדיין וחכו המחלוקת
 בעלי החלמוד בחדושין הנופלים צדיין והחעלמו ועיין צוה שאין להם רשות
 להחעלם ומונו ועניכי כפקותם . וחלה סוורי ליון וסוכאי החכמות ימאנו ככל
 דבר חכמה ומחזיקים אמונתם קוח בין המון עם בחקר ילקחו דברי החכמים
 כפסועים . ואין להם חיד לעעוס ספרי ולילה . אף ידענו כי יחרון לצעל הלשון
 וכנים דברי יקר ומקדיה במכתב אחרו באמרו ומשנה אני המפליח לעשות במל"ו'
 וחילים יגבר כי צד נכר אם הוא חי אלס או מדבר , ואין חילוק אלליו בין שיר
 בלשון עברי או בלשון אחר כמו שאמר הרמב"ם בפירוש ונסכת כל ימי גדלתי בין
 החרמים זה קלור דברים : השירים המחוצרים בחמה לשון שיהיה לריך שיצונו
 אם הוא אינו מדיבור האקיר או הנמאס , שהדבור לא יאקר ויותר ויהא
 וימאס ויולה באמירתו מלך הלשון שנעשה אזל מלך ענינו , שאם יהיה הענין
 שהוא ועלה יחייב לאמרו בחמה לשון שיהי . והיתר לימוד ככל לשון צימוד
 חפלה ככל לשון מדברי הסל"ה עמוד הדין זה לשונו : דלח אחא רב לנעוטי אלח
 לשון ארמי סמוכנה בעיני המלחכים לפיכך אל ישאל בהם לרכיו אכן שאר לסוכות
 אינם מנוכים בעיניהם וכזקקים להם הלכך שפיר דווי לשאל לרכיו בהם עכ"ל צ"י
 וסס שעיקר החרגום ארמי הים כדי להסמיע לנשים ולעווי הארץ ועמה לא היו
 מצינים כי אם איש איש כלשונו ע"כ יראה שכל אדם ילעז בלשונו במקום
 חרגום ארמי והוא מלום וון המוצחר וכן אמרו סמוע ככל לשון שאהה סוועי
 ואצי הש"ך ז"ל בקפרו בצורה אכשים אומר : זה המנהג נחפסע סכני צריחמו
 היושבים בקרבנו (בליעל) רוצם מדברים בלשון רוקיא אם יתן הסס חמלא
 הארץ דעה וידברו כלס ספת אחד לשון אשכנז . ובדבר אמונה אין זאת אמוכי
 עהורה עליה אמר הנביא לדיק באמונתו יחיה אם נאמין בדברים מה שירחיק הסכל
 היקר כי זה דברי הרמב"ם בכתבי קודש ואני יודע שאפשר שתחפשו ותמלאו
 יחידים וחכמוי האמה רבותיו ע"ה בחלמוד ובנשכיות ובמדרשות מדבריה מראים
 סצעת חולדתו על אדם גרמו הככבים כך וכך אל יקסה זה בעיניכם שאין דרך
 סכניח הלכה לנעשה וכהדר אפירכי ואסיטויי וכן אין ראוי לאדם להניח דברים
 על דעת סכנר נחאמחו צראיות בהן וינער כפיו מהן ויחלה בדברי יחד וון
 החכמים ע"ה שאפשר כחעלם ומונו דבר באותו סעה או סיס מואותן הדברים

רצו או אחרים לפי טעם או מעשה שהיה ולעולם אל יסליך אדם דעתו אחריו
 כי העינים הם לפנים ולא לאחור . ועוד קם : דעו רצותי שאין ראוי לו לאדם
 להאמין אלא באחד משלשה דברים , הראשון דבר שתהיה עליו ראייה ברורה
 מדעתו שכל אדם כגון חכמת החשבון . והשני דבר שיטיבנו האדם באחד מהחושם
 הרגבות כגון שידע ויראה שזה שחור וזה אדם או שיטעום שזה מר וזה מתוק .
 שזה חם וזה קר . זה האונתי צו מפני הקבלה וזה האונתי צו מפני ההרגש
 וזה האונתי צו מפני הדעה אבל האמין בזה שאינו משלשה המינים עליו כאמר
 פתי יאמין בכל דבר . ולדקו דברי העקרים מ"א פכ"ג : אין האמונה בכל דבר וצ"ל
 אל ההלכה כי אין האמונה במוכעוה עמה שישים האדם ואל"ה והאמונה קראוי
 שששים האדם ואל"ה הוא האמונה בדבר האמיתי . לכן אחת אמרתי סלריך
 שקידה יתירה על ספרי חכמינו הפילוסופים למען דעת אח כל דברי החורה
 הזאת לא כאשר יעשו המוני עם שיספיק להם לקיים ודצרת צם וילמדו החורה
 עם פירוש רש"י בלבד או עם הפירושים שיקודם בקבלה הנסתרה ואינם לועדים
 ומקרא יען אמר החכא ונעשו ציכס ונן הגיון ופירש רש"י אל תרגילם במקרא
 יוחר עדי , מה יענו לדברי החכא לעולם ישלש אדם שנותיו שליט במקרא
 וכו' . ודברי הדורש הפסוק הכן בחון ואלאכתך זו מקרא ועתדה צעדה לך זו משנה
 ואחר וצ"ח צ"חך זו תלמוד (קדושין ל"ב ע"ג י"ט) ופסק דין וזהו"ד ס"י רמ"ה)
 חורה שצכחצ משמע כל ח"ך וכ"פ הצ"ח דשלא כדן נהגו העולם שלא לתמוד צ"ח
 ח"ך . ובספר תולדות אדם : וכל דברי ר"ח הם צנוין על יסוד מאמרו ז"ל שאמרו
 להאדם לריך לשלש שנותיו שליט היום במקרא ושליט היום בתלמוד
 ע"ז אמר ר"ח ז"ל מי שנולא כרסו ומעדני המקרא וצקי בכל הכ"ד ספרי הקודם ככלה
 צכ"ד קטועיה אז אין לריך לעסוק בכ"י שליט במקרא כי תלמוד צבלי צלול ונן הכל אבל
 חליה להעלות על לב שלא יהיה צקי ותחלה בתכ"ך וכו' , והסכימו לדצרו שצעה אצירי
 הרועים וכו' . וכן הגאון מליקא צספרו נחלת יעקב : יהיה לכם שיפור קצוע צכל יום
 במקרי ולמשני . ואף כי אמרו חז"ל תלמוד צבלי צלול וכולם הם כצר מלאו כרסם במקרא
 ומשנה . לכן לעירים ליעים חדלו לכם משמוע ווקר אולת לקור מאמרי דעת ואל הערלו
 מהמון עם אשר יהנו עלינו צקולם כי תלמוד חכ"ך וספרי החוקרים , כי עליהם חמפה
 סכלותם לא ידעו ולא יצנו לא למדו ספר וחכמות מה להם רק כל חקידתם לצא צמקיה
 מים וישכאו כל הולך חס ודורש חכמות , וכצר כתצ על דרכי אנשים כאלה הרצ
 רוח"ל צספרו ומלת ישרים פרק י"ח : וננהגים רצים ודרכים רצים עוצרים
 צין רצים וצבי האדם צקם חקידות ואינם אלא גלמי חקידות צלי תואר וצלי
 לורה וצלי תיקון וכחשך זה מחקרין העיון בהשכלה האמיתות אשר לצעלי
 העידות ההם כי לא עררו ולא נתיגעו לדרך אח דרך ה' צדיעה צרורה וישרה
 אלא החחקרו והלכו בזה סנדון להם לפי הסצרה הראשונה ולא שקלו לחס
 צמאזני החכמה , והנה א"ה הצאשו אח ריח חקידות צעיני המון האנשים ונן
 המסכילים עמהם כאשר כצר יחצבו שהחקידות תלוי בצצר הצל או דצרים נגד
 השכל והדעה הסכונה . ויאמירו היות כל החקידות הלוי רק באמירת צקשות

רצות

פוח
 רים
 דולי
 צים
 רק
 יחתי
 דצרי
 להם
 יעת
 וקת
 שוח
 צכל
 מים
 צטון
 ל"ו
 סיר
 צין
 ציני
 אהצ
 ענין
 יחוד
 אלא
 ינות
 צ"י
 היו
 קים
 מעי
 יחור
 מלא
 מוכי
 שכל
 לאו
 אים
 דרך
 רים
 מן
 רים

רצות וידוים גדולים וצרכיות והסתחיות גדולות וצטייגופים הזרים טינית זהם
 האדם איננו כעצילת הקרה והסלב וכיולא וכו' והנה זאת להם באשר נעדרים
 מידיעת התורה והחכמה וכבר אמרו ואין צור ירא חטא . והן לא נחנו סצחות
 וימים עוצים לישראל רק להתענג לפני ה' צתפלה וצלימוד באשר טעה ימי
 המעטה כל אחד רודף אחרי בלעו , וציוס הטצת כרצם אחרי אכל וטחה יקרא
 עונג לטינה טצצת וצחקילס יוטצים צמטיצת ללים לדצר דופי על חכמים דורט
 מרע ומחרחרים ריצ צין איט לאחיו . ועל כאלה אמר צעל מקור חיים פרטת
 יחרו : ימי הטצת והמועדס הם ימי הנפט טהם מצימנים ללמוד זהם חכמות
 ולקנות חסיה ולהנהיג הנפט וללמודה לכן אמרו רז"ל צחלמוד ירוטלמי לא
 נחנו טצחות וימים עוצים אלא ללמוד זהם דצרי תורה אמר ר' אמי אלמלא
 הייתי מולא מי טהוא מונה עמי הייתי מחיר ומלכה צמועד , כלום חקרו אלא
 כדי טיהיו אוכלין וקוחין וקנחים ויגיעים צתורה ועכטיו אוכלין וקוחין ופוחזין
 וכן עקידה (טער כ"ה) והנה אם יערד ציוס זה לחקוצ ומחטצות לעשות צזה
 ובכסף או צכל ומלכה ומחטצת או כי יפנה לצצו ומחולאכות המועטיות ויתעסק
 צמטאות טוח ומדוחים אקר הרגלו ציטיצת עמי הארץ ודצרי רכילות ולטון
 הרע המעילים טנאה וקנאה צין איט וצין אחיו וצין גרו וכ"ט אם הם מחזרי
 זיקות באפט עלים לחחרר ריצ ומדון על מקומותיהם ויטיצותיהם אקר ומרידי'
 החפלה ומונעים את התורה וכל זה ראוי טיוטכל ומקויכתו לטס לא חצצרו
 אט צכל מויטצותיכס ציוס הטצת . כי מועט צכל עדה צארלינו עוצרים על לא
 חתגודרו , טדרטו צספרי לא העטו אגודות אלא היו כלכס אגודה אחת . וכן
 צספר פועל לדק להט"ך ז"ל אקר הצחתי לא חתגודרו על : וט ובכללס טלא
 יהיו צני העיר חלוקים צמנהגס . וכן צספר ומלכה ומחטצת לרי מטה חפץ : הקהל
 חקה אחת יהיה לכס זאת תורה החטאה צימינו צקרצ ישראל יחפללו צתפלות
 ומטות ומנהגס נפרדים עד כי נטצצה לטנאה חנס צעיניהם כאלו קהל אחד
 אינו מוצע קודט טארית ישראל צדמותס צללמס ואלו צראטיה נחערצו צטס
 אחד ותורה אחת וטפה אחת לכלס היו טצים לקהל אחד היינו לעס אחד צצא
 קהל המגורט ומלכות כאחינו הצאים ומרץ טפכיל לאיעלליע וקראס צטס פרטי
 והמוטצים צטס פרטי צתפלות ומטות . וזאת תורה הקנאות עד עלות חנה
 המליק לאין מרפא כאלו קהל אחד אינו מוצע קודט טארית ישראל צדמותס
 צללמס וכו' ולא חתפלל חפלות טמות אל פני ה' וכן כוזרי מ"ג ט' מ' : חלוק
 הדעות הוח טורט הפקדת האומה ויליאתה ומתורה אחת ומטפט אחד עד
 טיהיה צצית אי עטרה אנטים צעטרה דיעות . לכן מאקר אין אמת ואין לדק
 צקרצ אנטים כאלה אקר ריצ להס עם החכמה צטודס אל תצא נפטי ואני
 וציתי אחרי ה' אלהינו כלך להדציק צמדוחיו הנטגצות כאמרוס מה היא רחוס
 אף אחת היה רחוס מה הוח חטון וכו' נרדף אף עוצ ולדק ונעטה היקר
 צעיני אלהים , דרך אמונה עתורה כצחר כי מה יחרון לכל עמל האנוט ומקנאה
 איט מרעהו , תלא רוחו ציוס הוח אצרו עטתנותיו , אקרי מי טיחוק צועזו אלהים
 להטיצ

להטיב ע"ש כל אדם, כי צרוב היונים הכל נסבחה גם אהבתם גם קבאחם גם
 סכאחם כבר אצדה, אשרי נוי שלב עוז כחן לו כי רק לדקה תעמוד לעד וזכרונה
 לא תמוט, אשר לכן אמרו אין עושין כפשות ללדיקים ועשיהם הם זכרונם. ואמר
 בקפר מוקרי הפילוסופים לרי שלמה בן גביריל שני פ"ה: דע כי היונים יאצדו כל
 דבר ויוחקו האותיות ויוצחו הלירות ויאצידו הזכרון אלא צמה סככנס כלצוח בני
 אדם יחילוהו האצות לצניהם ועל כן השתדל לקנות הזכרון אשר לא ימות
 בהכניסן כלצוח בני אדם אהבתך תשאר צם זכרון מעלתך ויחרון מדותיך.
 ואחילה לאל בדברי מנעים זמירות ישראל העו לבי אל עדותיך ואל אל כלע.
 תודיעני אורה חיים סוצע סנחות את פניך כעיוות צימיקך כלח.

ת ם

אל הענקאים והענקרים ואוהצי חדשות אשר יאמרו עלי רוח נוי ילא
 ואלץ הזה כי קצן על יד נקפרי הראשונים לאגודה אחת, הזאת למלאכת
 חוצר חיבור חקצ, אענה חלקי גם אחי: את נוי אין כמו אלה, הלא גם
 הצוכים העושים צומלכה זאת הפארתם כי עשו וכי יעשו, אם ידעו לצחור,
 וכי יעשו לבגי חומר כולל, לורה יפ"ה. חרם עלים ען לא ירקצ יצחר, יננה
 עליו קו, יחארהו צקרד וצנחונה יעשהו צנאקלעות, יסור על העלים לחצרים
 להיות אהל אחד. וחרם אכן אצני כחל יקח עם אצני קדה השלם להם צאצני
 גיר נכפלות, יגים אחד לאחד, אכן פנה ואצן קיר יתאחד אומר לדק עוז עד
 יעמדו כד אחד, ישים קדרים ונעטרים צין הנפולות צהעיוו אחס עיח הפל
 צחור וכלצכים צכקיל וכלפות יהלום, וצנאקלות אקך על החומה יסר העקשה
 ויפתח פתחי כזרי פאר לפאר צית תפארה לצנה צית. והלייר אשר ינאח
 צקסר תפארת אדם ויענע טצע זיו הוארו, גם הוא צנראה הלצע יתקלק
 לרחק ולקרצ עד הוליאו לפעולת אדם זיו קלקתר פניו. וכל נעטי ידי אדם
 נעז יוליא עחוק, ויכל נעשהו נחומר יולר כבר היה לעולמים עד לא שלח ידו
 צמלאכתו, ואך נפליא לעשות לעיניו תמוכה אחרת ניק כולל. וכן רוצ ספרים
 אשר קנוס עצה נונחי ספרי, אם יחרם עשו יסוצו לספת יתר רעיהם אשר
 ספחו לקפרם להראות כי נחשצותיהם כונחצותיו, אז גדלם תקען ותכלנה
 ונלמעלה ספרים רבים אשר אספו לקנולים. ורק זאת תפארת הנחצר כי ידע
 לצחור דבריו ורעיון מול רעיון יציע צאין מעלור כאשר אומר חכס לרפתי: לע
 קאל דע פאכקעע קע לאינווענקיאן. הצחירה צקעיפי סעיפים ולדעת

להתרועע הרעיונים צקדר ונעטר זאת הוא המוללה חדשה. ורק לור עולמים
 הוא יצרא חדשה נואין, ילו ויעמדו ילוריו יחדיו נאפס להגיד גדלו ותפארתו.

הם
 רים
 חות
 יתי
 קרא
 ורם
 יסח
 מות
 לא
 מלא
 אלא
 חזין
 צה:
 גסק
 גסון
 אזרי
 ידי
 נערו
 לא
 וכן
 סלא
 קהל
 גלות
 אחד
 צסם
 צצא
 נרטי
 חמת
 וחס
 זלוק
 עד
 לדק
 ואכי
 חוס
 יסר
 כאה
 יסם

תורת המחבר לאלהיו

ד' אלהי גדול העלה ורצ העלילה צוחן כליות ולב , פה חוף כחל תורה
 וחכמה זרם גליהם עזרו ראשי , תחת עץ הדעת שמה עוררתי אהבת לך ועשפט
 נכון כסאך , הפעם אכרעה אשתחיה לפני הדר כבוד הודך , ואשלים תורה לך
 על חיים וחסד עשית עמודי , וכי הציאתני הלום , להוליא פרי וזימותי צעה רחש
 לבי דבר טוב ונעים , ואומר אני מעשי למולך של עולם . אתה ידך צראת ארץ
 ושמים , ובכחך הגדול חוללת תכל ויוצרי זה . הכרת האדם , עטרתו כבוד
 והדר , על עלתו הופעת ותלמדו דעת דרך יצחר . אערת ונצחר ילורי לא
 יבקשי תוהו , לכן שמך הגדול הודעת ללור ונונו חלצנו , וצאש רחך הופעת
 וסיכי בקודש לזרע יעקב , ולרעמך יחיל מדבר פארן , עוד תרגו הארץ ,
 והקול גדול לא יסוף , עוד ישמעו ההולכים עליה ויכירו כי אתה מולך כל הארץ
 שוכן רמים , ומאור צרקך הארת תכל כדע כי יש אלהים קופעים . קלות הנקילה
 למצקסי פניך , פנות דרך ליוצרי חלד לאשרם צדרך צינה וכל מעגל יקר לנען
 קור ונשאלו וטה .

גם עלי עזרך הלעיר צאלפי יהודה הגרלת חקרך להאליז עלי מיפעת
 חכמתך לכפסי הלמאה אשר ערבה על תהום אפיקי מיויך הנזלים ונעקור חיים
 השקיה מנחל עדתיך , דליתי ונצאר חפרוה שרים , תשפת לפני שלמה אורך
 לנען אראה איר צאורו , ולהפענג וננה נבדך . לורי ! הן אתה ידעת כולה ,
 תראה קרב אש ולב עמוק , קרעפיו תחקר , ומוך לא נעלם כי האמת אהבתי
 ונוער , לא שאלתי מוך עושר ומחודי תכל רק החכמה דרשתי ומילר ונעתרת
 לי , ועתה אשר שמת צפי אותו שורתי לדבר . ועס ספרי כחצתי לא הכבוד
 שומתי ונבומתי , רק קנא קנאטי לדהך , הן לרופה אמרתיך כסף לרוך מוזקק
 סבעתים תורה פיך , רק שומרי הצלי שוא חקרך עזבו ומחלו זהם סיגים לא
 ילליחו , אמרתי אסיר צדיליו אוליא יקר וזולל , וכלי יקר למעשהו . ואם העיתי
 כסה אוצר ואמי חלין ונשובתי , הלא אהך הסליח ועל כל פסעים חכסה צאהבה
 לשוגה מוצקס סליחתיך . ואם אמת וטוב הוריתי לך נאה לטבח כי לא תצוק
 ומחרתיך , תלמד תועים צינה , ומחורתך למדת גם אותי להשאר ברכה אחרי
 צמרים אלך ואיכני . נא רחום וחנן אל תמוס חקרך ונוני גם ציחר שומתי
 נחני צדרך אלך עד אצוא אל מקדשך לטצוע נעימות ציויך כלל .

